HAFTALIK KÜLTÜR-FİZİK DERGİSİ 10 EKİM 1996 PERŞEMBE SAYI:23 FİYATI: 70.000.TL. (kdv dahil)

ÖKÜZ

bana yıllar önce çılgıncasına sevdiğim bir kadını hatırlattınız

İstanbul'da bir grup gönüllü **"Barış için Bir Milyon İmza"** toplamak üzere harekete geçti. Kendilerini, "hangi siyasal görüş, yönelim ya da yaklaşımda görüyor olurlarsa olsun, barıştan yana olan tüm birey, çevre ve kuruluşları, TBMM'ne verilecek bir milyon imzalı ortak bir dilekçe etrafında toplamayı hedefleyen, ve kendilerini çoğulcu sivil bir girişim olarak niteleyen gönüllüler, kampanyayı İstabul Dedeman Oteli'nde gerçekleştirilen bir basın toplantısı ile başlattılar.

"Barış için Bir Milyon İmza Girişimi" sözcülüğünü Avukat **Eşber Yağmurdereli** yapıyor.

Girişim hakkında geniş bilgi edinmek için, İstanbul'da imza formlarının dağıtılmasını, bilgilerin ve imzaların toplanıp aktarılmasını üstlenen gönüllülerin, çalıştığı danışma bürosu **Sıraselviler Caddesi, Soğancı Sokak No 7 Cihangir**'de. Telefon numarası ise **0212-252 38 68.**

Barış İçin Bir Milyon İmza Girişimi şöyle diyor:

BARIŞ İSTEYENLER, GELİN BARIŞ İÇİN BARIŞALIM.
BARIŞ İÇİN BİR MİLYON İMZAMIZ OLSUN.
BARIŞ'A BİRER İMZA VERELİM

YAZISI 8. SAYFADA

Akşamsefası

ORHAN PAMUK

Fırtınadan Sonra

Sonra yer ve gök, şimşeklerin sürekli aydınlatmaları arasında, hızla yaklaşan bulutların ve hışırdayan ağaçların uç dalları arasında birbirine karıştı sanki. Elimde boş bir bardak, gece yarısı mutfak penceresinden dünyayı seyretmekten memnundum.

Fırtınadan sonra sabah erkenden sokaklara çıktığımda her şeyin değiştiğini gördüm. Kırılıp düşen dallardan, çamurlu yola yapışan sarı yapraklardan söz etmiyorum. Daha derinlerde, daha görülmez bir şey değişmişti de sanki sabahın ilk ışıklarında birden her yerde beliren sümüklüböcek orduları, toprağa sinmiş suyun o güvensizlik veren kokusu, kapalı hava, bütün bunlar o geri dönüşsüz değişikliğin belirtileriydiler.

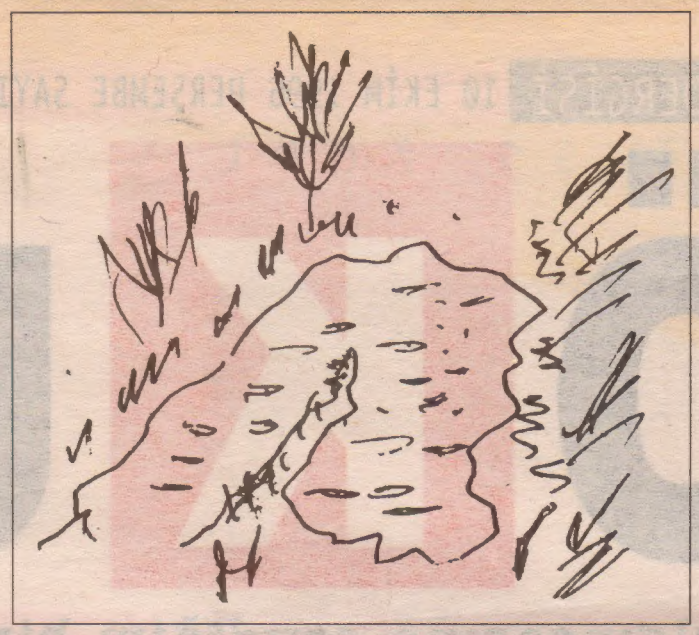

Bir su birikintisinin kenarında durdum, içine baktım. Dibinde toprak, yumuşacık bir çamur biçiminde, yaklaşmakta olan bir hareketi bekliyordu sanki. Daha ileride sararmış otlar, ezik eğrelti otları, üçgen yapraklarının bir köşesinde su damlacıkları gözüken yeşil bitkiler vardı ve hayret ve kararlılıkla yürürken yolun sağında beliren uçurumun dibinde ağır ağır dönen martılar bana her zamankinden daha tehlikeli ve kararlı kuşlar olarak gözüktüler.

Tabii ki bütün bunlar, algılamadaki bu kesinlik, birdenbire havanın soğuması, birdenbire bir rüzgarın, fırtınanın çıkıp göğü pırıl pırıl yaptıktan sonra durması, birdenbire bütün doğanın renk değiştirmesi beni yanıltıyor olabilir, ama yürürken bana öyle geliyor ki, sanki, fırtınadan önce kuşlar ve böcekler, ağaçlar ve kayalar, şu eski çöp tenekesi ve bu eğik elektrik direği, her şey kendini koyuvermiş, amaçsızlaşmış, kesin bir niyetten uzaklaşmıştı da gecenin ortasından sonra, sabahın ilk ışıkları daha belirmeden patlak veren fırtına kayıp niyeti ve anlamı geri getirdi.

Hayatın sandığımızdan daha derin, dünyanın daha anlamlı bir yer olduğunu hissetmek için insanın gece yarısı çarpan pencerelerin gürültüsü, perdeler arasından karanlık odanın içine esen bir rüzgar ve gökgürültüleriyle uyanması mı gerekiyor? Bir fırtınada uyanıp içgüdüyle yelkenlere koşan gemici gibi, uykuyla uyanıklık arasında, içgüdüyle yatağımdan fırladım, açık pencereleri tek tek kapadım, açık unutulmuş bir masa lambasını söndürdüm ve bütün bunları yaptıktan sonra aralıktan sızan rüzgarda sallanan mutfak lambasının altında su içtim. Birden her şeyi kavrayıp sarsan şiddetli bir rüzgar esti ve elektrikler kesildi. Her yer karanlık olunca mutfağın taşına basan çıplak ayaklarım üşüdü.

Titrer gibi sallanan çam ve kavak ağaçlarının arasından, denizdeki dalgaların gittikçe büyüyen köpüklerinin beyazlığını, durduğum yerden, pencereden görebiliyordum. Gökgürültüleri arasında, yakınlarda bir yere, belki de denize bir yıldırım düştü. Sonra yer ve gök, şimşeklerin sürekli aydınlatmaları arasında, hızla yaklaşan bulutların ve hışırdayan ağaçların uç dalları arasında birbirine karıştı. Elimde boş bir bardak, gece yarısı mutfak penceresinden dünyayı seyretmekten memnundum.

Sabah ise masallardan, şiddetten, alt-üst oluştan ve savaşlardan sonra olay yerinde izlere bakarak gezinen meraklı gibi olup biteni anlamaya çalışarak yürürken şöyle diyordum kendime: Böyle şiddet ve fırtına zamanlarında hepimiz tek bir dünyada

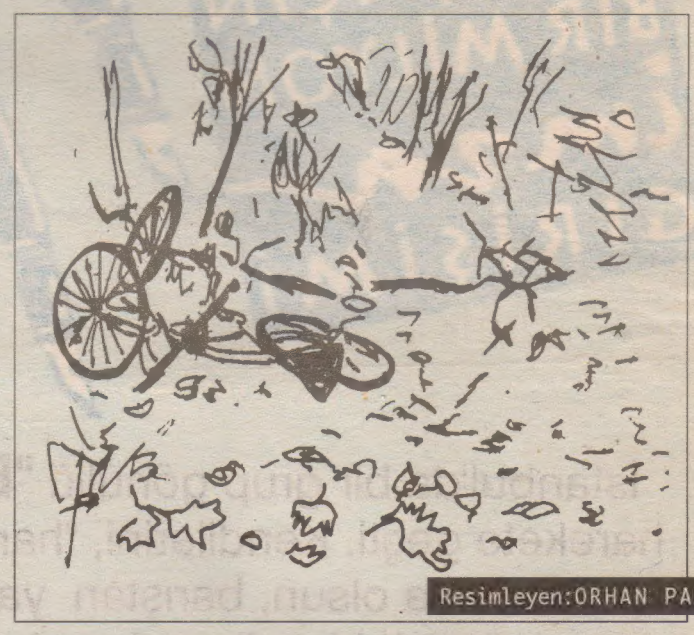

Resimleyen:ORHAN PAMUK

hep birlikte yaşadığımızı anlıyoruz. Daha sonra gece bırakıldıkları yerden devrilerek düşen bisikletlere, kırık dallara bakarken şu da geldi aklıma: Böyle fırtına zamanlarında yalnız tek bir dünya olduğunu anlamakla kalmıyor, hepimizin tek ve aynı hayatı yaşamakta olduğunu da sezmeye başlıyoruz.

Bir kuş, küçük bir serçe, fırtınada, ama anlayamadım ne yüzünden, çamurlu toprağa düşmüş ölüyordu. Soğukkanlılık ve merakla onun resmini yaparken açık defterime ve öteki resimlerin üzerine tıp tıp yağmur yağmaya başladı.

Akşamsefası

. . . Musa Kart

Devlet içinde yuvalanmış çeteler gündemde...

AYIKLA PİRİNCİN TAŞINI!

Erbakan'ın Libya gezisinde Kaddafi açtı ağzını yumdu gözünü!

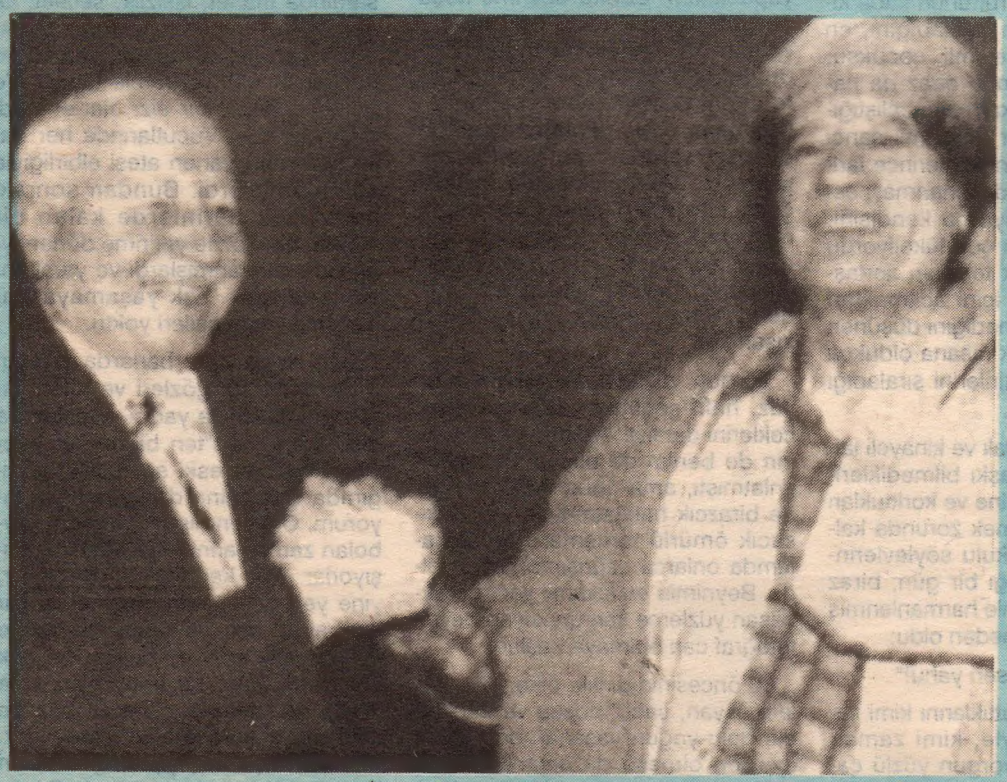

KADAYIF*'IN ALTINI KIZARTTI *KADDAFİ!!

BAŞIBOŞ SEVDA GÜNCELERİ

Cezmi Ersöz

Beyoğlu, İstiklal Caddesi'nin girişinde, en görünür yerde durup bütün gün beklemiş. Arkadaşlarının hemen bir çoğu oradan geçiyorlarmış. Kendisine yaptıkları haksızlık ve kötülüklerden ötürü ilişkisini kesmek istediği arkadaşlarına kırmızı, ilişkisini bu ve buna benzer nedenlerden ötürü kesmeye hazır olduğu diğerlerine sarı kart göstermiş...

İstanbul'un kimi sokaklarında, meydanlarında gözleri görmeyen müzisyenler konserler veriyorlar. Onlara nerede rastlasam hemen duruyor ve dinlemeye başlıyorum. Seslerinde garip bir ürperti var bu insanların. Onları dinlerken yoksul ve ezilmiş bir dünyaya ait olduğumu hissediyorum. Yoksul ve ezilmiş, ama bir gün iyi kalpli bir devrim yapmaya kararlı... Görmeyen insanların söylediği kırık dökük aşk şarkıları bende birgün devrim yapılması gerektiği duygusu uyandırıyor. Sonra bu insanları bir çember olup dinleyenlere bakıyorum. Oradaki herkes o an çocuklaşmış, özüne dönmüş gibi geliyor bana. O bu ülkeyi, Türkiye'yi Türkiye yapan insanları düşünüyorum. Bu şarkıları dinleyip özüne dönen, hemen oracıkta mahzun bir çıplaklıkla kendisini sorgulayan insanlar nasıl oldu da bu kadar şoven, hırslı, açgözlü hale getirildiler diye hayıflanıyorum. Kim, nasıl oldu da bizi bu şarkılardan kopardı, bu duygu halinden, bu utangaç, ama güçlü sevgilerden... Koptuk mu gerçekten?..

İçimizde küçük bir kıvılcım kalmış olsa bile yeter...

Sevgiye, yakınlığa tutkunum ben. Bazen benden uzaklaşan dostlarımı, yakınlarımı tutmak, onlara kendimi ve birlikte olduğumuz günleri hatırlatmak istiyorum. Ama tutamıyorum onları, kayıp gidiyorlar sanki... Kimse kendisini sevmeye, sevilmeye layık görmüyor... Herkes kendisine kırgınlığı ve öfkeyi daha çok yakıştırıyor... Hesap sormayı. Duygusallık ve sevgiye ihtiyaç duymak küçültücü birşey sanki.

Ne yaşarsan yaşa, ama yine de belli etme. Genel yasa bu. Arkadaşlar, en yakın insanlar arasında da böyle bu. O zaman niye biraraya geliyoruz? Anlamı yok. Birbirimizin direncini ölçmek için mi? Bakalım aramızda en önce kim yıkılacak? En önce kim belli edecek yalnızlığını? Kim sevgiye olan o derin hasretini haykıracak? Kim bu yüzden küçük duruma düşecek? Kendisini saklayan kendince küçük duruma düşmediği için hastalıklı bir gurur yaşıyor. En kahraman o oluyor. Rezillik...

Bu kentte, bu kent İstanbul ve her kent kendinden sorumludur. Evet, bu kentte hiçbir yazar, hiçbir sanatçı diğerini beğenmiyor, dahası sevmiyor. Bekliyorum, birisi birisini övsün, birisi birisinden sevgiyle, vefayla, incelikle söz etsin. Pek rastlamıyorum. Bu büyük yalnızlık, bu büyük gizli ve açık düşmanlık, bu kötücül şüpheler için mi, yazıp çizer, yaratır, geceler boyu çalışıp didinir onca insan.

Hem sevmeye, bağlanmaya derin bir özlem duyuyoruz, hem de karşımıza biri çıkınca onu mahvediyoruz. Böylesi derin bir özlem, ama böylesi bir sevme yeteneksizliği... Ne acınası bir durum...

Çok sevdiğim bir arkadaşım, onu da pek görmüyorum, çok sevdiğim için yakınlaşırsak birbirimizi kırarız korkusuyla çok sık da aramıyoruz. İşte bu arkadaşım geçen gün evde bir sarı, bir de kırmızı kart hazırlamış, futbol hakemlerinin kartları gibi. Sonra da Beyoğlu, İstiklal Caddesi'nin girişinde, en görünür yerde durup bütün gün beklemiş. Arkadaşlarının hemen bir çoğu oradan geçiyorlarmış. Kendisine yaptıkları haksızlık ve kötülüklerden ötürü ilişkisini kesmek istediği arkadaşlarına kırmızı, ilişkisini bu ve buna benzer nedenlerden ötürü kesmeye hazır olduğu diğerlerine sarı kart göstermiş... O anları merak ediyorum. Kartları gören arkadaşları ne yapmışlar, ne hissetmişlerdir acaba?.. Arkadaşıma soruyorum, ısrarla çok fazla birşey söylemiyor: Ama çok etkili oldu, kartları gören şaşkına uğradı diyor...

Geçen gece bir arkadaşım evime geldi. Babasından miras kalmış. Yoksulluktan, insanların yaşadığı baskılardan, hapishanelerdeki katliamlardan, Cumartesi Anneleri'nden bahsederken ansızın öfkelendi: **Kaç para bu devrim, satın almak istiyorum, kaç paraysa vereceğim. Bende para çok. Hepsini verebilirim. Ama yeterki devrim ülkemize gelsin,** diye bağırmaya başladı. Sonra sakinleşti. Bir süre sonra da uyudu, üzerini örttüm. Yüzüne baktım, yaşından çok büyük gösteriyordu. Ama yine de çocuktu... Şizofrenlere kendimi hep yakın hissetmişimdir...

Akşamsefası

TODİKANKA KOLİTOP

Küçük İskender

Her ölüm haberini birbirimizin gözlerinden okurduk. Biz fazla gürültü yapardık. Kalabalıktık. Hem severken, hem savaşırken, hem sevişirken, hem üretirken kalabalıktık. Kimsenin korkusu yoktu; herkes kadar insanlık tarihiyle alakâdardık!

Serin eylül akşamları, tadilat nedeniyle kapalı âşıkların kalplerine sinerken, bir çift kâğıtlının amacına ulaşmış çocuklara bir memesinde çukulata bir memesinde caz getirdiği ay tutulmaları, melankoli tutulmaları çağında biz fazla gürültü yapardık. Kalabalıktık. Hem içerden, hem dışardan, hem içerken, hem zıçarken kalabalıktık. Kimsenin işi gücü yoktu; herkes kadar gökyüzüyle alakâdardık!

Zengin olunca Avustralya'dan kanguru getirtecektik. Kangurunun cebine girip yerleşecek, birlikte Akdeniz'e inecektik. Geceleri sahildeki ateşin başında obua eşliğinde Mayakovski'den şiirler, Madonna'dan şarkılar, Warhol'dan nefis ayakkabılar yeşertecektik. Devrimciydik. Devrimi memleketimize gelin edecektik. Aramızdaki adamlardan biri, günlüğüne şöyle buyuracaktı: 'ölü yıkayıcılarının yumuşak mıdır elleri / ve nereye dek uzanır gövdeleri / hepbir ağızdan mırıldanırken ölüler / albinioni'nin adagio'sunu! / ve bu adagio böler mi uykusunu / çöl kenarında uçuşan yusufçukların / ölüm / tahtadan oyulmuş / oyuncağıdır çocukların, eskirken insan / hayatının nerelerini eşeler -lâl hatıralar / ip kopar cambaz düşer / beyaz prenssiz şehre sessizce girer beyaz at! / sel susar, dizlerinin üstüne yıkılır deprem / eğer bir gün ben de düşeceksem / ip kopacaksa ve düşüp öleceksem / sırrını tutarım aşk! / kimselere söylemem!' Hepimiz günlüklerimizi başkalarının yüzlerinde saklardık. Başkalarının yüzleri, gizli çekmecelerdi, çelik kasalardı. Her ölüm haberini birbirimizin gözlerinden okurduk. Biz fazla gürültü yapardık. Kalabalıktık. Hem severken, hem savaşırken, hem sevişirken, hem üretirken kalabalıktık. Kimsenin korkusu yoktu; herkes kadar insanlık tarihiyle alakâdardık!

Faşizmi yenince ekmeklere süt, beyinlere ilham, ellere güç, türkülere sürrealizm, rakı sofralarına kahkaha katacaktık. İllaki yapacaktık. Bir çift kâğıtlının amacına ulaşmış çocuklara inanılmaz düşler kurdurttuğu **otu**rumlarda punk olanlarımız kırık bir ney sesi eşliğinde dünyanın merkezine gözyaşlarına bulanmış ellerini sarkıtacaklardı. Aramızdaki adamlardan biri, günlüğüne şöyle buyuracaktı: 'zamanlama hatası yapma, kahraman ol!' diye buyuracaktı. Hepimiz kahramanlıklarımızı başkalarının hayatlarına bağlamıştık. Kalabalıktık. Hem doğarken, hem ölürken kalabalıktık. Kimsenin tekrarı yoktu; herkes kadar mutlulukla alakâdardık! Yani, topu topu o kadardık!.

Altay Martı

ESKİ SOL AŞKLAR

Yorgun yüzlü adam gerilmiş bir yüz, hafif çatılmış kaşlarıyla diyeceklerini demişti. Aslında geçkin şairin de benim de bildiğimiz şeyleri anlatmıştı, ama onun derdi herhalde birazcık hatırlatmaydı. Ve bu kısacık ömürlü tartışma o anda kafamda onlarca çağrışıma neden oldu. Beynimin en kıvrımlı yerinde oynaşan yüzlerce sarı-gri, siyah-beyaz fotoğraf can bulmaya başladı.

İllegal yaşam, işkenceler, takipler, cezaevi, hücreler, mahkemeler, ihanetler ve çözülmeler! Geçmiş yaşamının yakıcılığı ve kıyıcılığını asla abartmayan, tüm olup biteni kıvançla hatırlayan kırkbeş yaşlarında bir şairdi. Konuşmaya başladığında gözleri yüzünden önce gülerdi. Çok durulmuştu artık, çok dinginleşmişti. Ve herhalde biraz da yorulmuştu. Aklına estiği zamanlarda usul usul içli şarkılara başlardı oturduğu yerden. Bazen de kollarını iki yana açarak aşkla ilgili ne kadar duyduğu, öğrendiği, yazdığı şiir varsa birbirinin peşisıra onları okurdu. Kadınlara, hele de güzel kadınlara karşı saklayamadığı bir ilgisi vardı bir de. Kiminin sesinden, kiminin bakışlarındaki buğudan, kiminin yüzündeki masumiyetten, kiminin de vücudunun albenisinden bahsederdi geç kalmış gözleriyle.

Aşk sayesinde bedenindeki yaraların yavaş yavaş kabuk bağladığını, her tarafı erkek ruhunun kaba kısımlarının erimeye başladığını, en derininde duran sevimli, çocuksu, ürkek ve gerektiğinde biraz da haşarı kişiyi bulup çıkarmaya çalıştığını iddia ederdi. Bir görkemli sancı yaşıyordu ve bunun kimilerince fark edilmesi ve bazen de kınanması eskisi kadar etkilemiyordu kendisini. Hayatı yaşamaktan çok tüketiyordu artık. Aşkın günlük telaşları zorlaştırmaktan, insanın içini acıtmaktan başka bir işe yaramadığını düşünen çevresindeki birçok insana oldukça kızıp katmerli eleştirilerini sıraladığı da oluyordu bazen.

Her zamanki ağdalı ve kinayeli laflarıyla "solcuların aşkı bilmediklerine, beceremediklerine ve korktukları için aşkı küçümsemek zorunda kaldıklarına" dair coşkulu söylevlerinden birine başladığı bir gün, biraz kırgınlık, biraz sitemle harmanlanmış bir ses irkilmesine neden oldu:

"Ne anlatıyorsun sen yahu!"

Şimdiye dek anlattıklarını kimi zaman gülümsemeyle, kimi zaman dikkatle dinleyen yorgun yüzlü çalışma arkadaşlarından birinin sesiydi bu. Sesin alevinden ürküp sustu. Susarak arkadaşına "devam et" demek istiyordu. Az önceki çıkışının verdiği güven ve bu konuda tartışmanın yarattığı engellenemez bir istekle konuşmaya başladı arkadaşı:

"Nicedir izliyorum seni. Bana biraz haksızlık yapıyormuşsun gibi geliyor."

Yine hiç sesini çıkarmadı şair. Kısık gözleri ve vakur yüzüyle öylece bakıyordu.

"Bak, başımdan geçen bir şeyi anlatayım sana" diye başladı söze yorgun yüzlü adam. "80 öncesinde aynı fraksiyonda yer aldığımız ve bana göre çok güzel olan bir kıza aşık olmuştum. Günlerce tereddüt ettikten sonra bir gün başım önümde, yüzüm kızararak yanına yaklaşıp bir şeyler konuşmak istediğimi bildirdim. Kabul etti. Bir süre tek laf etmeden yan yana ufak adımlarla yürümeye başladık caddede. Tüm vücudum ürperiyordu; utanıyordum, sıkılıyordum. Yanımızdan insanlar, arabalar, dükkanlar gölge gibi geçiyorlardı ve her şey çok uğultuluydu. Sonra gidip bir pastaneye oturduk. Yine başımı hiç masadan kaldırmadan ve kalbim küt küt çarpa çarpa ona birlikte olup olamayacağımızı, onu sevdiğimi, bu duyguyu önleyemediğimi anlattı. Hâlâ aklımın bir köşesinde kalmış, çok yumuşak bir sesle ertesi gün yine o pastanede buluşursak kararının ne olacağını söyleyeceğini fısıldadı. Onun da sesi titriyor gibiydi. Bir süre suskun kaldık. Sonra yavaşça kalktık ve yine yürümeye başladık. Birazdan ayrılmasak kesinlikle yere yığılacaktım. O gece evde hep onu düşündüm. Ve birden bire aşırı derecede kaygılanmaya başladım."

Tartışmadan çok hesaplaşmaya benzeyen bu karşılıklı sayılabilen konuşmayı sessizce izliyordum o ana dek. "Kaygılanmaya başladım" lafını duyunca elimde olmadan sordum: "Neden?"

Biraz öncekinden daha coşkulu bir şekilde girdi söze: "Kaygılanıyordum. Ya kız kabul ederse, ben ne yapacaktım. Çünkü devrime koşuyorduk ve çok çaba sarfetmem, üzerime düşeni yapmam gerekiyordu. Bildiri dağıtmam, seminerlere, forumlara, boykotlara, mitinglere katılmam, afişe çıkmam, gecekondu- işçi semtlerinde örgütlenme yapmam, bol bol okumam, gerektiğinde kavgaya girmem ve sınırsızca mücadele etmem gerekiyordu. Endişem bundandı. O kızı seviyordum ama aşka vaktim yoktu. işte bu yüzden haksızlık ediyorsun bizim gibi insanlara!"

Yorgun yüzlü adam gerilmiş bir yüz, hafif çatılmış kaşlarıyla diyeceklerini demişti. Aslında geçkin şairin de benim de bildiğimiz şeyleri anlatmıştı, ama onun derdi herhalde birazcık hatırlatmaydı. Ve bu kısacık ömürlü tartışma o anda kafamda onlarca çağrışıma neden oldu. Beynimin en kıvrımlı yerinde oynaşan yüzlerce sarı-gri, siyah-beyaz fotoğraf can bulmaya başladı.

80 öncesinin dirilik, öfke, düş, özlem, isyan, sabır, coşku ve başkaldırı dolu yoğun yaşanan dönemine içerden olmasa da dışardan ama çok yakından tanık olabilmiştim. Gözler ateşe bulanmış, tüm bedenler umuda kesmişti. Ve bu umuda eşlik eden çok anlamlı bir telaş vardı ortalıkta: "Devrim yakındı ve ertelenemezdi." Ve devrim herkes içindi; çoğul yaşamlara elini kolunu uzatacak, onları saracaktı. Diğer "insana ait durumlar", sevinçler, hırçınlıklar, kaprisler, üzüntüler, sevgi, cinsellik, aşk, bunlar zavallı bir tekillikti. İşte bu yüzden tüm kızlar "bacı"ydı. Bu yüzden hepsi olabildiğince rüküş giyinir, asla makyaj yapmaz ve ellerinden geldiğince pasaklı dolaşırlardı ortalıkta. Bu tarz giysiler ve bakımsız bir yüz ve beden beyinselliğin, ciddiliğin ve kararlılığın ifadesiydi. "Pis burjuva"ya karşı bilinçlenmiş olmanın da bir göstergesiydi bu görünüm. Hem sonra bir de "devrimci ahlâk" vardı. Aslında feodal-müslüman-kasaba ahlâğıydı bu. Ama başka seçenek de yok gibiydi o tarihlerde. Yeşil parkalar altında usul usul çarpan yüreklere sevdalanma yasağı konmuş, bütün hormonlara "dur emri" verilmişti. Paylaşan, üreten, yaratan, özgür, eşit bir yaşamın hayaliyle o dönemin fişek gibi gençleri zorunlu olarak "aşklarını da vurdular." Durmaya vaktin olmadığı bir ortamdı ve elbette dünyada hiç kimse koşarken aşık olamazdı.

Sonra kaba, kara, ölümcül elleri, leş gibi kafaları, zift gibi yüzleri ve ilkel salyalarıyla postallar bastırdı ansızın. Koskoca bir ülkeyi göz hapsine aldılar. Yeraltında, gözden uzak karanlıklarda binlerce genç bedene üşüşüldü; hoyrat bir talan dönemine girilmişti artık. İşkence çığlıkları duvarlara çarpıp havada asılı kaldı, ölümler, sakatlıklar, ruhsal hastalıklar komşu ziyaretlerinin en doğal sohbet konusu olmaya başladı.

Bunca kötülüğü ve haksızlığı olduğu gibi kabullenen ve hiç umursamayan, hiç yüzü kızarmayan bir tarih yaşadık sonra. Kalleşlik, güç kullanma, haksızca hesaplaşmanın rengi soldu. Cezaevleri fireli-firesiz boşalmaya başladı. Sokakta farklı bir hayat vardı artık. 80 öncesinin kararlı, gözüpek, hayalci ve vicdanlı bir dolu insanı bundan sonraki yaşamında ihanet, işsizlik, sefalet, itirafçılık, bireysellik, uzlaşmacılık, teslimiyetçilik, vurdumduymazlık ve benzeri birçok kavramla tanıştı. Ve bunların hepsi bir sızı olarak kaldı bir yerlerinde. Vücutlarında her daim kıpkırmızı yanan ateşi elbirliğiyle söndürmüşlerdi. Bundan sonraki hayat çok derinlerde kalan bir "kor"la, bir "köz"le yetinme dönemiydi. Çok yaralanmışlardı ve yaralı insanların artık "aşk yaşamaya" tahammül ve mecalleri yoktu.

Son iki-üç yıldır barlarda alkolün buğulandırdığı gözleri ve tütsülendirdiği kafalarıyla yarım yamalak da olsa "karşı cins"ten birine kur yapmaya çalışan eski solculara baktığımda çok ilginç duygulara kapılıyorum. Örselenmiş bir bedenle kaybolan zamanlarını telâfi etmeye çalışıyorlar. Yine kendilerine güvenliler, yine yeri geldiğinde "insana yaraşır bir hayat" için ne denli mücadele verebileceklerini ve bunun ne çok haklı olduğunu savunuyorlar, ama "aşk"ı da istiyorlar, kırık dökük de olsa bir "aşk yaşamayı" özlüyorlar. "Eski sol aşk"ların yıprattığı kalpleri kaçamak bir bakışla bile belki de çok farklı çarpıyor. Aşk çoğu zaman çok soylu bir yenilgidir, ama çok "iyi" bir şeydir; bunu artık hepsi biliyor.

Akşamsefası

Kemal Gökhan **EMEKSİZ'DE DÖRT MEVSİM**

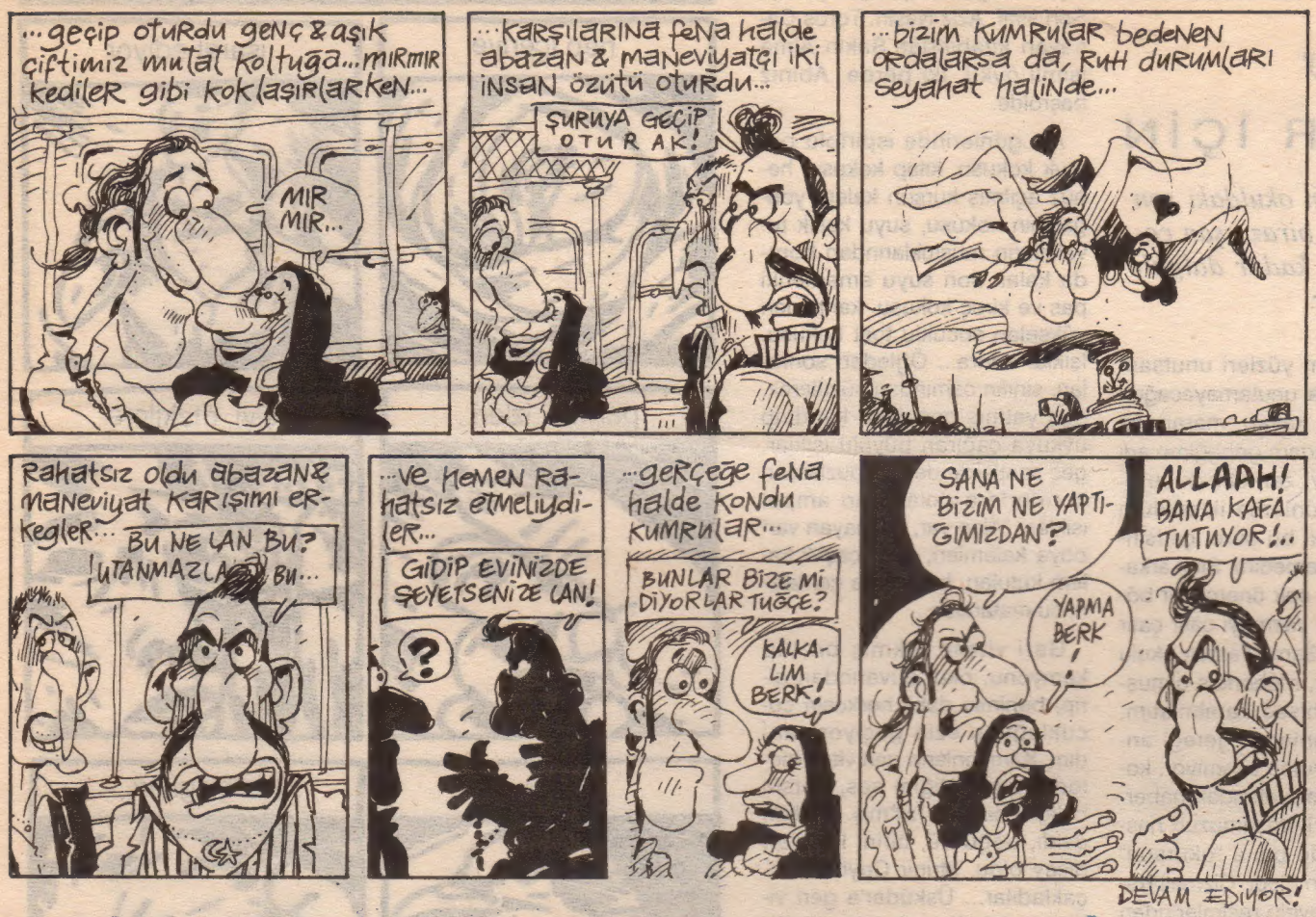

GECEDESTE

(Çıkmamış Bir Kitaptan Numarasız Sayfalar)

FERHAN ŞENSOY

bülbül konmuş
grayderin sarısına
rum elinin hisarında
büyük şaşkınlık
seksenaltı nisanı
grayderler ormanlardan
boğaz'ın mavi sularına iniyor
fatih sultan mehmet'in
dağlardan indirdiği gemiler gibi
bülbüllerde tarih bilgisi yoktur
geçen yılki ağaçları arıyorlar
sersemlemişler
grayderden buldozere bülbül uçuyor
rum elinin hisarında
fatih sultan mehmet köprüsü inşaatı
huzur kokan bir bahar
kalk gidelim
taşınalım bir bahar
yeni yeni yerlere
tanışalım bir bahar
biz her bahar kiracıyız
her bahar
kiracımızdır bizim

SOSYOLOK ECEVİT

Biz toplum olarak, *"Ben dün ne yediğimi unutuyorum"* sözüyle aramıza mesafe koyabilecek miyiz?

Keşke... Ama keşke demek, inşallah demek çözüm değil ne yazık ki. Korkarım, daha uzun yıllar "Ben dün ne yediğimi unutuyorum" deyip duracağız. Hatta bunu bir öğünme vesilesi yapacağız. Ne acı...

Bakınız, bu sözün arkasında asla tasvip edemeyeceğim bir zihniyet yatıyor. İş bununla kalsa iyi, malum sözü sarfedenler de toplum içinde güç durumlara düşüyor. Acı hatıralarımdan biridir, İspanyol bilimadamı dostum Prof. Garcia ile İstanbul Otogarı'nın içindeki bir kahvede otobüsümüzün hareket saatini bekliyorduk. Kahve tıklım tıklım, herkes televizyon seyrediyor. Tam o esnada, ekrandaki hanım sanatçımız sunucuya "Ben dün ne yediğimi unutuyorum" demez mi... Ve kahvedekilerin neredeyse tamamı bir ağızdan, o kelimeyi kullanmaktan hicap duyarım, sanatçımızın çok çirkin bir şey yediğini söylemezler mi? Ne olduğunu anlayamayan Prof. Garcia, kahveyi saran coşkudan etkilenerek, durumu açıklamamı istedi. Hayattaki nadir yalanlarımdan birini savurdum, "Sanatçımız ilkbahar sevincini dile getirdi, dostlarımız da onu onayladılar" dedim. Zeki bir insan olan Garcia, bana göz kırparak şöyle konuştu: "Siz toplum olarak, ilkbaharı şehvetle seviyorsunuz!" Çirkinliğin kokusunu almıştı. Yerin dibine geçtim...

İşin enteresan tarafı, yıllardır çekmecemde utanç abidesi olarak duran bir araştırma dosyası da bu acı hatıramı pekiştiriyor. Araştırma, Uğur Dündar Bey'in "İşte Hayatınız" programını yaptığı dönemde, sekiz ayrı şehirdeki kahvelerde gerçekleştirilmiş. Araştırmanın sonuçlarına göre, kahve müdavimlerinin yüzde 42'si, Uğur Dündar Bey'in "... hatırlıyor musunuz?" şeklinde biten her sorusuyla birlikte, konuğun pasif cinsel-eşcinsel ilişkilerinden başka bir şey hatırlamadığını iddia ediyormuş. Tabii bunu da seviyesiz bile denemeyecek bir üslupla yapıyorlarmış. Hoşgörünüzün sınırlarını zorlayarak naklediyorum, "Yediği şey'leri sor, anca onları hatırlar" şeklinde... Bizim toplumumuz bu mudur, kültürümüz bu mudur? Bireysel ve toplumsal hafızamız, afedersiniz, erkeklik cinsel organı figürleriyle mi dokunmuştur? Hal böyleyse, diyebileceğim tek şey var: Ne acı...

Acı olmasına acı da, ya "acı ama gerçek" ise... Sık sık "Ben dün ne yediğimi unutuyorum" diyen bir dostum, geçenlerde, bir futbol tartışmasında "Ulan çocukluğumdan beri her sene koyuyoruz size be!" şeklinde bağırmaz mı? Enteresandır, dün ne yediğini unutuyor ama çirkin bir dille ifade edilmeye müsait olayları yıllarca unutmuyor. "Biz hafızasız toplumuz" sözünü pek seven dostlarıma sormak isterim: Bu ne hafıza, bu ne unutkanlık; enine boyuna irdeleyebilir misiniz?

Esasen, benim değinmek istediğim konu bu değildi. Bakınız, her insanın, daha bilimsel bir dille ifade edersek her bireyin hafızası aynı güçte olmuyor. İnsanlık hali, hepimiz birçok şeyi unutabiliyoruz. Ancak bazı dostlarımız var ki... Bir işyerinde beş yıl çalışıyor ya da bir okulda altı sene okuyor, maaşallah herkesle pek samimi, hatta laubali. Derken işten ayrılıyor, okuldan mezun oluyor. Aradan iki ay geçmiyor ki, bir bakıyorsunuz dostumuz herkesi unutmuş. Laf açıldığında yüzüne bir gülümseme yayılıyor, şöyle bir kasılıyor, böbürlene böbürlene konuşuyor: "Ne bilim yaa, vardı birileri yaa, ben hatırlamam yaa!" Esasen, yüz defa birlikte yiyip içtiği insanları, son görüşmelerinden üç gün sonra hatırlamayan insanlarımızı bile anlıyorum, hafıza meselesi; fakat "Kimdi o be?" derken gözlerine oturan zafer ifadesini anlamakta güçlük çektiğimi de itiraf etmek durumundayım. Aynı itirafı geçenlerde bir pisikiyatrist dostuma da yaptım. Kendisi bir an daldı ve ardından "Ne tuhaf" dedi, "aynı noktaya takılmışız. Ama ben o kadar takılmıştım ki, sonunda bu tür insanlarla görüşerek geniş çaplı bir araştırma gerçekleştirdim. 726 kişiyle görüştük. Görüştüklerimizin yüzde 3'ünde ileri derecede hafıza yetersizliği saptadık. Yüzde 97'sinde ise klinik artistlik..." Şaşırmıştım, kendimi toplayarak sordum: "Aman birader, ne söylüyorsun, klinik artistlik ne demek?" Pisikiyatrist dostum gülümsedi ve "Boşver" dedi, "boşver, hayat akıp gidiyor işte"...

Doğru, hayat akıp gidiyor işte. Fakat artık Zeki Müren Bey yok. Samimi olarak pek üzüldüğümü ifade etmek isterim. Bazı dostlarımız ne güzel söylediler: O kendi kabuğuna çekilmişti ve bu arada hayat çok değişmişti. Dünyaya başını uzatır uzatmaz, gördüğü çirkinliklere dayanamayarak göçüp gidiverdi... Pek doğru. İMÇ merkezli müzik piyasasında 100'den fazla plak yapmış, Yeşilçam'da 18 film çevirmiş; Fahrettin Aslan, Osman Kavran gibi gazino patronlarıyla çalışmış, yani inziva öncesi ömrünü tertemiz bir dünyada, pırlanta gibi insanlar arasında geçirmişti. Hayatın, piyasanın çirkef yüzünü hiç görmemişti. Zaten o yıllarda her şey bir başkaydı. Sonra, Bodrum-İzmir karayolundaki üç saatlik yolculuk sırasında otomobil penceresinden gördüğü kirli hayata dayanamadı sanatçımızın kalbi... Kendisini hakikaten hayırla yadediyorum; bazı arkadaşlarımızı da hakikaten pek seviyorum. İnanınız ki öyle...

Bu noktada bir küçük Ercan fıkrası pek münasip düşmeyecek galiba. İyisi mi biz, bu kez, küçük Ercan'ın sevdiği bir şarkıyla vedalaşalım. Zeki Müren Bey de bir filminde icra etmişti bu şarkıyı: "Küçük kurbağa, küçük kurbağa/Kuyruğun nerede?../Kuyruğum yok, kuyruğum yok/Yüzerim derede..."

Akşamsefası

DÜŞKOVALAYAN

Atilla Atalay

AYRILMAYANLAR İÇİN

Annem... Otuz yılın sonunda, bu gün okuldaki son dersini verdi. Sınıfın kapısında, dizini biraz aşan çocukların arasında, sanki yarı beline kadar dalgalı bir denizin ortasındaymış gibi duruyor.

Önce koridorlarda dolaştım uzun uzun. Duvarda asılı olan "Koşma!" yazısına inat, sessizce koştum. Ethem Çalışkan'ın çizdiği Atatürk portrelerine baktım, "Sesimiz" duvar gazetesinde, "dolmakalemle çizgisiz dosya kağıdına yazılmış" şiirleri okudum. Uzaklarda bir yerlerden gelen mandolin sesine kulak kabarttım... Ceplerimi karıştırıp, arkasına tükenmez kalem kapağı takılarak boyu uzatılmış, cüce kurşun kalemler aradım, düğme kadar, kararmış silgiler... Bir sınıfın kapısı önünden geçerken içerideki öğretmenin "Tahtayı dinle!" sesine tutunup kimselere görünmeden, "geç kağıdı getirmeden" sınıfa süzüldüm... Panoda asılı zaman şeridine baktım önce. ilkbahar, yaz, sonbahar, kış... Aynıydı işte, olduğu yerde akarak durup duruyordu...

Ben, ortalarda bi yerlerde oturuyordum. Elimde "Çizmeli Kedi" masal kitabı... Kedi niçün çizme giyer, olayı nedir tam olarak anlamıyordum ama, masal kitabını ezbere biliyordum. Kitabı ilk sayfasından açıp sonuna kadar aksaksız okuyomuş gibi yapıyordum. İşin gerçeğini bilmeyen sıra arkadaşlarım, benim okula gelmediğim halde hızlı okuma yazmayı sökmüş olmamı annemin öğretmen oluşuna bağlıyorlardı... Oysa annem beni kendi öğretmenlik yaptığı ilkokula kaydettirirken, her şeyi ancak kendi öğretmenimden öğrenebileceğimi, kendisinin evde ve okulda beni öğrenci olarak asla tanımayacağını söylemişti... Ben de kendisine "Beni tanımayanı ben hiç tanımam" cinsinden bi laf sarfedip anlaşmamızı kendi dilimde onaylamıştım... Tam da o günlerde, ben defterime çeşitli yamuk şekiller çizip yazı alıştırması yaparak ev ödevimi tamamladıktan sonra, niyeyse evin damına çıkmış dolaşırken, bir inşaat kalasının üstündeki paslı çiviye bastım. Ama, bastım yani. Ööle, bööle diil, topuğuma girmiş çividen kurtulmak için epey debelendiğimi anımsıyorum. Sonra uzun süre hastane hastane dolaşıp niyeyse o vakitler zor bulunan tetanos aşısından aradık. Sonunda, yaşamımdaki tüm yüzleri unutsam onunkini asla unutamayacağım hastabakıcı, kasap, marangoz karışımı bir adam göbeğime adı geçen iğneyi zerketmek suretiyle beni günlerce ikibüklüm bıraktı... Tabii bu süre içerisinde okula gidemedim. Sınıf arkadaşlarımdan çok önemli bir bölümü okuma yazmayı çatır çatır sökmüştü... Sanki hemen okulu bitirip doktor, mühendis olmuşlar gibi bir hisse kapılmıştım. Fekat, anlaşmamız gereği anneme bu durumu açamıyor, konuyla ilgili hissiyatımdan habersiz salak bir komşumuzun hasta ziyaretinde bana "okursun" diye armağan ettiği "Çizmeli Kedi"yi evirip çevirip resimlerinden masalı kestirmeye çalışıyordum... Sonraları beni ziyarete gelip gidenlere zorla kitabı okutmaya başladım. Bu o kadar sık tekrarlandı ki sonunda kitabı harfiyen ezberledim. Çivinin izleri ruh ve bedenimden silinip de yeniden okula başladığımda sınıfın en başarılı okur yazarlarının yanına kurulup itinayla yapraklarını açtığım "Çizmeli Kedi"yi bi solukta okuyarak, annemle anlaşmamızdan haberdar olan öğretmenim Arife Hanım dahil herkesi şaşırtmıştım... Öğretmenimin çizmesiz bir kediyi asla okuyamadığımı anlaması uzun sürmedi tabii. Ama kimselere söylemedi. Ders çıkışlarında beni gizliden çalıştırıp, sınıfla aynı düzeye getirdi.

Topuğum... Yıllar önce çivinin battığı yer acıyor. Sınıfın kapısından doğru "tahtayı dinlemekten" vazgeçtim. Kulağım yine koridorda, Münir Ceyhan'ın hışırtılı plaklarından çocuk şarkıları duyuyorum... "Orda bir köy var uzakta" bu en bilineni... Oysa ben daha bir sürüsünü biliyorum. Okulun koridorlarında siyah önlüğümle "atom karınca" gibi koşuşurken oparlörlerde bu plaklar çalıyordu. Yıllar sonra "Komiklik olsun için" o plakları annemle okul müdüründen istetip bi kasede kaydetmiştim. Dergide dinlerken en çok "Sokağa çıktım hapşu" ve "Dostum kibrit kutusu" adlı parçalara gülmüştük... Alt katta, "Müsamere salonu"ndayım şimdi... İkinci sınıfta felan, "ront" yapıyoruz... "Ben dağları, hem mor bağları aştım da sana geldim..." Dördüncü sınıfta, davul-zurna, Antep'ten "Çebikli"yi oynuyoruz. Son sınıf. Aziz Nesin. Toros Canavarı kitabından Sakın Alma isimli öykü. İki perde. Abiniz başrolde.

Aşı günlerinde ispirtolu pamuk kokusu, kitap kokusu, henüz açılmış kurşun kalem yongasının kokusu, suyu kesik tuvaletlerin musluklarından boruda kalan son suyu emerkenki pas ve kireç kokusu, kantinden yükselen sucuklu tost kokusu. Işıklar sonra... Öğleden sonraları, sınıfın camından süzülerek, geç yatmış çocukları kandırıp uykuya çağıran büyülü ışıklar, geç saatlerde dev karpuzlardan koridorlara dolan sarı ampul ışıkları. "Alan var, alamayan var" boya kalemleri, türlü çeşitli kalem kutuları, beslenme çantaları, su mataraları...

Geri vitese takmış bir tüp kamyonu, okul duvarından girip, benimki dahil herkesin çocukluğunu ezip geçiyor sandım. Kamyonların geri vites melodisi zannettiğim ses, dersin bittiğini belirten "zil"miş. Kâtibim çaldı, böğürdü, birini kestiler, bişey oldu, Münir Ceyhan'ı bıçakladılar... Üsküdar'a geri viteste gideriken koptu da bir hangırtı...Kâtibiniz, milli eğitime ayrılan bütçeyle alınmış, tuhaf melodili, modern zille, "zaman şeridinde" daldığı yerden, on yaşından, fena halde uyandı.

Her sınıftan, yetmiş seksen tane, bir örnek "atom karınca" fırlayıp koridorlara doluştular... Delirmiş binlerce cüce gibi koşuyuyorlar. Annem... Otuz yılın sonunda, bu gün okuldaki son dersini verdi. Sınıfın kapısında, dizini biraz aşan çocukların arasında, sanki yarı beline kadar dalgalı bir denizin ortasındaymış gibi duruyor. O çok sevdiği cücelerle uğraşırken artık sağlığı bozulmaya başladığı için, O'na baskı yapıp zorla emeklilik dilekçesi verdirttik. Son dersinin ardından üzülüp morali bozulmasın diye O'nu arabayla okuldan almaya geldim. "Hadi" diye birkaç işaret yaptım. Sonra birkaç tane daha... Ayrılamadılar ama...

Biliyordum, kolay ayrılamazlardı. O sırada bin okulda daha dalgalı düdüklü bin zil çalıyordu... Yurdun dört bir tarafındaki bu üniformasız saf ve iyi yürekli çetenin garip üyeleri... Soba kurumuyla yumurta akını karıştırıp kara tahta yapanlar, cücelerinden utanıp gizlice işporta tezgahı açanlar, karın kestiği yolların sonunda gurbet çekenler, alemlerin en kahpe kurşunlarına gelenler... Onlar, hiç birisi, kolay kolay cücelerinden ayrılamazlar. Bin türlü hesabın, puşt tezgahlarındaki milyon çeşit sırrın arasında, çocuklarla paylaştıkları çizmeli kedi sırrından başkaca değerli bir şeyleri yoktur.

Akşamsefası

ARTİSLER KAHVESİ

MESUT KARA

Kiling, Kızıl Maske, Zoro, Ringo ve YILMAZ ATADENİZ

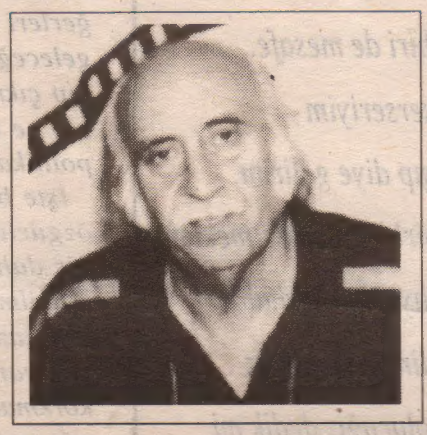

"Biz diyoruz ki bir Film Bakanlığı ya da Film Bankası kurulsun. Bu bankada kesilen rüsumlar, bakanlığın kasetlerden kestiği paralar birleşsin. Bir de Toto, Milli Piyango'dan binde bir oraya aktarılsın. Bu trilyonlar tutuyor. Sen film yapmak için senaryoyu götür, senaryon ordan geçsin. Haysiyetli bir repertuar kurulu olsun.

"Benim ağzımdan paydos kelimesi çok az çıkar. Çünkü parasal yıkıntıları biliyordum. Yedi Dağın Aslanı diye bir film çekiyordum. Yıldız Parkı'ndayız. Kalabalık bir kadro; Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Sevda Ferdağ, Erol Taş, Kadir Savun, Cahit Irgat, Danyal Topatan oynuyor. Sahne şu; Sevda Bizans Prensesi, bir eşkiya grubu Sevda'ya hücum ederken kurtaracaklar kahramanlarımız. Yılmaz'la Sevda arasında kontak başlayacak. Atlara bindiler, birinci atlı gelirken, atların üstünden Kadir Savun bir havalandı, küt diye düştü yere ve söylenmeye başladı. Erol Taş'la, Danyal Topatan 'ne söleniyorsun, bir kere belediye senden şikayetçi, çukur açtın' dediler. 'Ben ata binmiyorum' dedi Kadir. Hikayeyi değiştirdik, atlardan hızlı koşan adam oldu. İkinci atlı gelirken Nebahat'in atı parladı. Nebahat atıyla beraber arkaya kaykıldı, at aşağıya ağaçlara dalacak, ayağı özengide, düşünce aşağıya kadar kafası-gözü paramparça olacak. Çekim devam ediyor. Yılmaz atıyla Nebahat'e yapıştı, ikisi birden düştüler. Nebahat bayıldı. Onların da ilk aşk başlangıçları. Yılmaz Güney bana 'Abi, ben hastaneye götürüp tedavisini yaptırayım. Sen devam edersin' dedi. Ben başka bir sahneyi çekerken prodüksiyondan Hamit Gürsoy geldi, 'Yılmaz abi paydos et' dedi. 'Sen deli misin, bütün oyuncular giydirildi, kavgacılar, atlar geldi' dedim. Filmin sahibi Kadir Kesemen 'Yılmaz bey paydos edin ben zarara razıyım' dedi. Ben bunun üzerine paydos ettim. Meğer kaçan iki attan biri caddeye çıkmış, bir Wolksvagen'in üstünden atlarken üstüne oturmuş. Araba bir basın arabasıymış, iki gazeteci varmış içinde. Biri diyormuş ki 'tramvay'a çarpsam, kamyona çarpsam neyse, at üstümüze oturdu.' Velhasıl öyle paydos ettik."

Yılmaz Atadeniz ilginç filmlere imza atmış, ilginç yönetmenlerden. Kendi deyimiyle adı avantürcüye çıkmış. Killing, Kızıl Maske, Zoro, Ringo, Casus Kıran gibi çizgi-romanları sinemaya aktarmış. **"İlk Killing'i ben çektim. Ses dergisine kapak oldu hatta. Bir gazete ilavesinde Killing'i resmediyorlar, çok ilgi görüyor. Bunun filmini yapmak lazım dedim. 1967'de Atadeniz Film'i kurdum. Killing İstanbul'da ve Killing Uçan Adama Karşı isimleriyle iki filmi içiçe çektim. Yıldırım Gencer oynuyordu, bütün oyunculara da iki film parası verdim. Hasılat rekorları kırdı. Bütün zenginliğimi bu filme borçluyum. Etiler'deki katımı o filmin parasıyla 65 bin liraya almıştım. Şimdi bir evim var, kimseye de muhtaç değilim. Ondan sonra Kızıl Maske'yi Atadeniz Film olarak ilk ben çektirdim. Çetin İnanç çekmişti. Çelik Bilek'i de Çetin İnanç'a yaptırdım. Casus Kıran'ı çektim. O da çizgi roman kahramanı. Zoro Kamçılı Süvari, Zoro'nun İntikamı, Ringo Vadiler Aslanı, Eba Müslim'i çektim. Bu dört filmi aynı anda çektim. Melih Gülgen yanımdaydı. O filmlerle Melih yetişti."**

Başka ilkleri de vardı Yılmaz atadeniz'in. Müjdat Gezen'in, Emel Sayın'ın ilk filmlerini de o çekmişti. Yedi Kocalı Hürmüz de ilk filmiydi. Filmde kocaların karşılaşmasını senaryoda olmadığı halde ilk o düşünür. Küçük bir değişiklikle onları kapıda karşılaştırır. 1932'de arnavutköy'de doğan Atadeniz sinemaya abisi Orhan Atadeniz vasıtasıyla girer. Orhan Atadeniz evde film gösterileri yapar, hatta bunları yaparken ev iki kez yanma tehlikesi geçirir. **"Babam 'bu çocuğu sinema illetinden kurtaramayacağız' diyordu. Abim İpek Film'de işe başladı. Ben Kabataş Lisesi'ni bitirdiğimde bir yıl ara vermek zorunda kaldım. Boş kalmamak için onun yanında başladım çalışmaya. O sıralar abim Tarzan filmi çekiyor. Çekimlere, montajlarına beraber girdik. Beni desteklemek için montaja benim ismimi yazdı. Stüdyoya girdiği zaman herkes ondan bir şey öğrenirdi, hocamızdı. Çok hızlı çalışırdı, kimse ona yetişemezdi. Erman Film stüdyosunda çalışmaya başladım. Başladığım gün bana kolaj makinesi verdi, çalıştım. Üç ay içinde bir filmin montajını, senkronunu, revizyonunu yapıp, negatif montajı dahil kopya baskısına kadar hazırlar hale getirmiştim kendimi. Fakat abimi 33 yaşında talihsiz bir havagazı zehirlenmesiyle kaybettik. Abimi kaybettikten sonra onun yarım bıraktığı işleri ben tamamladım. Robert Kolej'in mühendislik kısmını kazanmıştım, fakat kaderim tamamen değişti. Abim yaşasaydı ben mühendis olacaktım. "**

Stüdyo çalışmalarına devam eder Yılmaz Atadeniz. 1957'de asistanlığa başlar. Atıf Yılmaz'a, Nejat Saydam'a asistanlık yapar. 1963'de ilk filmini çeker. 90'ın üstünde filmi var. 90'lı yıllarda televizyon dizileri yönetmeye başlar. İyi bir gözlemci, mekanları iyi kullanan bir yönetmendir. Dünya normlarını yakalayan filmler yapılması gerektiğini düşünür. Bunun için de para ve bilgi eksikliğinin giderilmesi gerektiğini söylüyor. **"Dünya teknolojisinde ses ve efekt ön plana çıktı. Biz bunun farkında bile değiliz. Kültür Bakanlığı'na söylüyorum, Türk filmleri dünyaya açılacaksa yalnız makineler değil, o makineleri kullanacak elemanları da yetiştirmek, onlara beceri kazandıracak kurslara göndermek gerekiyor. Ben merak ediyorum; Spielberg'in veya diğer patlamalı sahnelerde yönetmenlerin 'Stop, beğenmedim. Yeni baştan...' dediği zaman o işlem ne kadar zamanda yapılıyor. En az zaman kaybının olduğu verimliliği sağlamak nasıl oluyor. Bizim bilmediğimiz şeyler. Biz yaptığımız işlemlerde büyük hatalar yapıyoruz. Bu iş bir ekip meselesi. Biz işbölümünü kurmuş değiliz. Parasal olabilir ama para da olsa yine yapamıyoruz. Bunun bir sebebi olmalı. Bu bilgi işte. Para olması şart tabii. Bu kaynağı nasıl buluruz sinemamıza?"**

Sigara içmiyor Yılmaz Atadeniz. Bu, elinde sigara olmayan yönetmen görmeye alışkın olmayanlar için biraz şaşırtıcı geliyor. Oldukça çalışkan ve enerjik biri. Bildiklerini aktarmaktan, öğretmekten zevk alıyor. Sinemanın gelişmesi için fikirler üretiyor, önerilerini ilgili kurumlara da iletiyor. **"Biz diyoruz ki bir Film Bakanlığı ya da Film Bankası kurulsun. Bu bankada kesilen rüsumlar, bakanlığın kasetlerden kestiği paralar birleşsin. Bir de Toto, Milli Piyango'dan binde bir oraya aktarılsın. Bu trilyonlar tutuyor. Sen film yapmak için senaryoyu götür, senaryon ordan geçsin. Haysiyetli bir repertuar kurulu olsun. Ordaki kişiler, benden başkası film çekemez diyen kişiler olmasın. Ama bir şart koşsunlar. Mesela, adam iki yılda yüzbin kişiye seyrettiremeyecek kadar kötü film yapıyorsa ikinci krediyi alma hakkı iki sene için dondurulsun derim. Benim fikrim bu. Bu önerileri yazılı olarak Se-Sam'a da verdim. Bu ceza değil. Sen kendi memleketinde seyredilmeyen film yaparsan o film evrensel olabilir mi? Dünyaya açılabilir mi? Yaptığımız filmler, hikayeleri bizim olsun ama Amerikan filmlerinin senaryosu gibi senaryo yazacak elemanlarla çalışalım. Çok hatalar yaptık. Aynı suçları ben de işledim. Bir devir geçirdik, o devrin suçluları biziz. Çünkü o devri biz yaşadık. O devri sırtımızda götürürken, sevapları doğrularıyla beraber suçlarını, günahlarını da götürdük. Kendi filmlerimizi yapalım ama dünya standartlarında."**

Yılmaz Güney'le ve daha birçok sinemacıyla ilginç anıları var Yılmaz Atadeniz'in. Genç sinemacılara da belgesel çekmelerini öneriyor. Kendisinde hâlâ bu enerjinin olduğunu söylüyor. **"Yılmaz Güney'in merdiveni aşağı yukarı biz olduk. Yılmaz göründüğünden daha uysal bir adamdı. Türkiye'nin dışa açılacak penceresiydi. Çok ilginç anılarımız var. Onda her şey cuk otururdu. Sinema için bir kayıp.**

Ben genç arkadaşlarımıza belgesel yapmalarını öneriyorum. Türkiye bitmez tükenmez bir Anadolu'ya sahip. Ama çocuklar bilmiyorlar. Neyi bilmiyorlar; GAP'ı biliyorlar, Hamurabi kanallarını bilmiyorlar. Biz bunların belgeselini yapsak, İkinci Haçlı Ordusu'nun Konya'dan geçişini, Kılıçarslan'ın yeraltına inmesini yapsak. Ben Alparslan'ı, Malazgirt Savaşını çekmek isterdim. İstiklâl Savaşı'nın her bölümü ayrı bir hikaye. Yalnız savaş değil, yaşayan insanların ruh hali anlatılmalı, savaş arka planda olmalı orada."

şeyediler ve yorumları

CanBarslan

GEÇEN HAFTAKİ YAZIMI DİZEN ARKADAŞIMA DA TASHİHİNİ YAPAN DİĞER ARKADAŞIMA DA TEŞEKKÜR EDERİM... BİZ KADİR DE BİLİRİZ ŞİNAS DA...

Ben daha çok küçük bir çocukken çok küçük bir çoçukken her şeyi iki kere tekrar edermişim... Şimdi artık büyüdüm ve büyüdüm ve böyle yapmıyorum... Belki de bu durumun bende bıraktığı bir trümbüllük yüzünden olsa gerek çocukluğuma ve eski güzel günlere dair, okuru bir duygu sağanağı ile yıkayarak, onları bulutsu bir hafifliğin sakin coşkusuna kaptıracak yazılar yazamıyorum... İçinde kendimizi ve hayatın ta kendisini bulduğumuz heyecan verici, dımtırtıcı gerçekler yerine, abuk subuk, asla ne idüğü belirmeyen, gerçekdışı, kafa bulandırıcı, tamamen kurgulanmış, kimilerince komik bile olamayacak kadar grotesk betimlemeler ve insanlara hiçbir şey vermeyen şey vermeyen pespaye tanımlarla harcıyorum dünyanın satırını... Örneğin şu anda ilk aklıma gelenler; vahşi ketçapların saldırısına uğrayan uçan yaban patatesleri... Detone bir sesle dayanılmayacak kadar kötü şarkı söyleyen peynirli çubuk krakerler. Bir Cosmo kızının, bidondan sürahiye su dolduran adam anıtı hakkındaki düşünceleri. Toynaklarına diken battıktan sonra üçe beşe bakmadan harcayan ve bize telefonumuz kadar yakın olan inek reçelleri... Araba alarmlarının devreye girerken çıkardıkları vüyk sesleriyle beslenen vergisini ödeyen vatandaşlar ve başkaları... İnanıyorum ki bunları, hatta daha iyilerini bir salak bile bulabilir...Nitekim bulur gibi oldu da... Artık ben de yazdıklarımdan çok mutlu değilim... Vicdan azabı çekiyorum... Oysa bu acaiplikler için harcadığım dünya kadar harfi, ihtiyacı olanlara dağıtsam, kimbilir ne gerçekçi öyküler, ne edebi romanlar, ne şahane tasvirler yazılır... Cillop gibi...

Bu yazıda olmasa bile en geç bir dahaki yazıda ben de yaşadığım eski güzellikleri, duygusal beraberlikleri, (ki bu bir sevgili, bir arkadaş, bir araba, bir tabak pancar turşusu ya da bir avuç sudaki kireç olabilir, hiç önemli değil) dolaştığım yerleri, dinlediğim yanık türküleri, bir sene önce çizdiğim ve medyayı eleştirdiği bir sırada cebinden 12 kişilik Arcorok yemek takımı kuponları dökülen bir aydının karikatürünü, göğsümde hırıl hırıl uyuyan kedileri, mağaza vitrinlerinde görerek beğendiğim ama asla içeriye girerek kapılarında sürgü olmayan soyunma kabinlerinde deneyemediğim giysileri, sabahın körlerinde iş çıkışlarında bindiğim ve arka açıkta oturduğum vapurlarda içtiğim günün ilk demli çaylarını, serin sabah ayazında birazdan güneşin doğacağını müjdeler gibi heyecanla caaark caaaarrk diye öten gagalarını düttüğümn sevimli martılarını, uykudan şişmiş nalet bir suratla bozuk para vermemi isteyen bıyıklı, şirin çaycıyı, gemiden inmeyi beklerken üstüne bastığım halatı öküz gibi çekerek beni yere düşüren o çımacının.. ben.. ebesini nasıl... Vapur personelinin kafama iskeleyi vurmak isterken benim nasıl da afacan bir ifadeyle üç buçuk atışım ve iskele verilmeden vapurdan... Her neyse, yazıcam işte... Hayırlısı bakalım...

Akşamsefası

SAVAŞIN BİLANÇOSU: 20 BİN ÖLÜ !!!????

Başbakanlık Basın Merkezi'nin yaptığı bir çalışmaya göre, 1985-1995 yılları arasında 11 yılda meydana gelen 21 bin 310 olayda, 3 bin 825 güvenlik görevlisi, 4 bin 727 vatandaş, 11 bin 8 PKK'li öldü. Yine resmi açıklamalara göre, 1996 yılının ilk altı ayında ölen PKK'li sayısı 1128. Aynı dönemde hayatını kaybeden güvenlik görevlisi sayısı 83. Milli Eğitim Vakfı verilerine göre, 1987-1996 yılları arasında 131 öğretmen PKK tarafından öldürüldü. Sadece resmi rakamlara dayanarak ölü sayısının 20 binin üzerinde olduğu belirlenebiliyor.

Güvenlik gerekçesiyle boşaltılan köy ve mezraların sayısı İnsan Hakları Derneği'nin Habitat II'ye sunduğu rapora göre 3 bini buldu. Bu rapordan yaklaşık iki yıl önce, Temmuz 1995'te açıklanan resmi verilerde, 976'sı köy 1225'i mezra olmak üzere toplam 2 bin 201 yerleşim yerinin güvenlik nedeniyle boşaltıldığı belirtiliyordu. Mayıs 1996'da Olağanüstü Hal Bölge Valiliği, Diyarbakır'a göç edenlerin sayısının 330 bini bulduğunu, göçmenler için yalnızca Diyarbakır'da 14 bin konuta ihtiyaç olduğunu açıkladı. Habitat II'ye sunulan HADEP raporunda, göç edenlerin toplam sayısı 3 milyon olarak tahmin ediliyordu.

DYP lideri Tansu Çiller'in 1995 yılında yaptığı bir açıklamaya göre savaşın maliyeti yıllık 7 milyar dolar. Yani Türkiye bütçesinin 1996 yılında vermesi beklenen açığın yaklaşık yarısı.

ZAMAN ve MESAFE

Can Yücel

Türk halkının iki ayıbı vardır:
Biri zaman biri de mesafe.
Ben ki serseriyim
Kavil yerine şıp diye gelirim.
Bizim arkadaşlar birbirini bekletmekten
Ayrı bir zevk alıyorlar herhalde
Mesafeye gelince, köylüyüz
Şu anda şurda olacağız dedik mi
Beş saat sürer.
Biz asker milletimizin
Adamlarını hangi uzaklıktan
Öldürmeyi çok iyi bilmiyoruz
Ölmekle, öldürmekle iyi mi yapıyoruz
O da başka bir şey.

“Belki çok farklı nedenlerle, değişik gerekçelerle ama hepimiz barış istiyoruz. Ancak dağınığız, sesimiz az çıkıyor. Oysa tarihe en uygun yerde duran bizleriz. Çünkü, bu ülkenin geleceğinden biz sorumluluk duyuyoruz. Bu ülkede bütün maddi ve madevi değerleri üretenler bizleriz. Barışı kendi geleceğimize, ülkemizin geleceğine sahip çıkmak için istiyoruz. Ne kendimizin ne de ülkemizin yazgısını sadece politikacıların ellerine bırakamayız.

İşte bu nedenle barış, demokrasi ve özgürlük istiyoruz. Özgürlüklerimizi bir daha yitirmemek üzere güvenceye alabilmek için demokrasiye, demokrasiyi kazanmak için ise barışa ihtiyacımız var. En az savaş isteyenler kadar korkmadan, cesaretle bir araya gelmemiz ve sesimizi yükseltmemiz gerekiyor. Çünkü bizler, bu ülkenin gerçek sahipleri olan çalışan ve düşünen çoğunluğuz. Hayatımıza ve alınterimize kasteden savaşı ve onun kışkırtıcılarını etkisiz hale getirebilmek için tarih önünde, bulunduğumuz yerden sesimizi yükseltelim. Neleri yitirdiğimizin, yada yitireceğimizin pek önemi yok, kazanacağımız ortak bir gelecek var.”

EŞBER YAĞMURDERELİ

barış için...barış için...

barış için...barış için...barış için...barış için...barış için...barış için..

A.Babür Atilla, A.Başer Kafaoğlu (Ekonomist, Yazar), A.Güven Gürkan (CHP Milletvekili), A.Melik Fırat (DYP Eski Milletvekili), Adalet Ağaoğlu (Yazar), Prof.Dr. Afşar Timuçin, Av. Ahmet Dindar, Ahmet Kaya (Sanatçı), Ahmet Telli (Şair), Ahmet Türk (DEP Eski Milletvekili), Ahmet Yılmaz (Yazar), Altan Tan (Yazar), Altay Martı (Yazar), Akın Birdal (İHD Genel Başkanı), Aşkın Yaşar, Dr. Ata Soyer (TTB Genel Yön. Kur. Üyesi), Ataol Behramoğlu (TYS Başkanı), Atıf Yılmaz (Yönetmen), Atilla Birkiye (Yazar), Atilla Özkırımlı (Yazar), Atilla Özsever (Gazeteci), Prof.Dr. Aydın Aybay, Aydın Cıngı, Aydın Engin (Gazeteci-yazar), Aydın Hatipoğlu (Şair), Ayşe Önal (Gazeteci), Ayşen Anadol, Prof.Dr.Burhan Şenatalar, Bülent Akarcalı (ANAP Milletvekili), Bayram Meral (TÜRK-İŞ Genel Başkanı), Bülent Özükan (Yayıncı), Prof.Dr.Bülent Tangör, Çağatay Anadol (Yazar), Can Yücel (Şair), Can Dündar (Gazeteci-Yazar), Canol Kocagöz (Karikatürcüler Der.Bşk.), Celal Başlangıç (Gazeteci), Celal Mert, Prof.Dr.Cengiz Arın, Cengiz Bektaş (Mimar), Çetin Altan (Yazar), Çetin Ziylan, Cezmi Ersöz (Yazar), Derya Köroğlu (Sanatçı), Demirtaş Ceyhun (Yazar), Deniz Türkali (Sanatçı), Doğan Taşdelen (Çankaya Belediye Bşk.), Duygu Asena (Yazar), Emel Sungur (Pir Sultan Abdal Yön.Yur. Üyesi), Emin Karaca (TYS Genel Sekreteri), Ender Eren, Engin Bektaş, Enis Batur (Yazar), Enis Rıza (Yönetmen), Av.Ercan Kanar, Ercan Karakaş (CHP Milletvekili), Erhan Bener (Yazar), Erol Kızılelma, Ersin Salman (Reklamcı), Av.Ergin Cinmen, Erdoğan Aydın (Yazar), Ertuğrul Akalın (Değirmendere Belediye Bşk.), Esin Avşar (Sanatçı), Fahretin Kayhan (Kadıköy Bel.Bşk.Yrd.), Faik Bulut (Yazar), Ferhan Şensoy ((Sanatçı), Ferruh Doğan (Karikatürist), Feqi Hüseyin Sağnıç (Kürt Dilbilimci), Fethi Özdemir, Fethi Naci (Yazar), Fethullah Erbaş (RP Milletvekili), Doç.Dr.Fikret Başkaya, Fikret Toksöz (TESEV Yön.Kur.Üyesi), Filiz Üskül, Firuzan (Yazar), Füsun Özbilgen (Gazeteci-yazar), Prof.Dr.Gencay Gürsoy, Güliz Kaptan (SODEV Yön.Kur.Üyesi), Prof.Dr.Gündüz Vassaf, Güven Özata (HADEP Gen.Bşk.Vekili), Hakan Tartan (DSP Milletvekili), Hale Soygazi (Sanatçı), Halil Ergün (Sanatçı), Halil Nebiler (Gazeteci-yazar), Doç.Dr.Haluk Gerger, Hasan Kaçan (Karikatürist-yazar), Hatip Dicle (DEP Eski Milletvekili), Prof.Dr.Hıfzı Topuz, Haşim Haşimi (RP Milletvekili), Haydar Oymak (CHP Milletvekili), Hikmek Çetenkaya (Yazar), Hrant Dink (Ağos Genel Yay.Yön.), Hülya Koçyiğit (Sanatçı), Hüseyin Baş (Yazar), Ilgın Su, Işık Yurtçu (Hükümlü Gazeteci), İbrahim Betil (Bankacı), İsa Çelik (Fotoğraf sanatçısı), İshak Alaton (Sanayici), Doç.Dr.İsmail Beşikçi, Prof.Dr.İzzettin Önder, Kemal Daysal (DİSK Genel Sekreteri), Kemal Nebioğlu (DİSK Eski Genel Başkanı), Kemal Özer (Şair), Kemal Parlak (HADEP Parti Mec.Üyesi), Kıymet Coşkun (NAzım Hikmek Vakfı Gen.Sek.), Koray Düzgören (Gazeteci-yazar), Korhan Gümüş (Habitat İzleme Grubu-mimar), Kutlu Esendemir (Gazeteci), Prof.Dr.Kuvvet Lordoğlu, Leman Sam (Sanatçı), Levent Kırca (Sanatçı), Leyla Erbil (Yazar), Leyla Gezen (Sanatçı), Leyla Zana (DEP, Eski Milletvekili), Prof.Dr.Leziz Onaran (NÜSHED Başkanı), Lokman Şahin (Matbaacı), M.İhsan Arslan (Mazlum-Der. Bşk. Yrd.), Mahmut Alınak Bağımsız Eski Milletvekili), Mehmet Çağçağ (Karikatürist), Mehmet Atay (ÖDP İst.İl Bşk.), Mehmet Kemal (Yazar), Mehmet Metiner ((Gazeteci-Yazar), Merih Pirhasan, Mete Akalın (İnşaat Mühendisi), Prof.Dr.Mete Tuncay, Metin Deniz (Sanatçı), Metin Üstündağ (Yazar), Mihri Belli (Yazar), Muammer Ketencioğlu (Sanatçı), Muhsin Kızılkaya (Yazar), Doç.Dr.Murat Belge, Murat Bozlak (HADEP Genel Başkanı), Murat Karayalçın (CHP Millevekili), Murathan Mungan (Şair), Murtaza Demir (Pir Sultan Abdal Der.Gen.Bşk.), Musa Ağacık (Gazeteci-yazar), Musa Kart (Karikatürist), Mustafa Kemal Ağaoğlu (BİLSAK), Mustafa Selman Pakoğlu (Hacı Bektaş Der.Bşk), Prof.Dr.Mustafa Şerif Onaran (Edebiyatçılar Der.Bşk.), Müjdat Gezen (Sanatçı), Münir Ceylan (Sendikacı), Müslüm Doğan (Divriği Kültür Der.Bşk.), Müzehher Va-Nu (Yazar), Nabi Yağcı, Nazar Büyüm (Reklamcı), Nazif Ülgen (İşadamı), Nebil Özgentürk (Gazeteci), Nedim Saban (Sanatçı), Nedim Şahhüseyinoğlu (Yazar), Nesteren Davutoğlu (Reklamcı), Neşe Düzel (Gazeteci-yazar), Nevzat Çelik (Şair), Nihat Berham (Yazar), Prof.Dr.Nihat Falay, Dr.Nihat Sargın , Nuri Akay, Nurten Tunç, Oral Çalışlar (Gazeteci-yazar), Orhan Aydın (Sanatçı), Orhan Doğan (DEP Eski Milletvekili), Orhan Pamuk (Yazar), Osman Saffet Arolat (Gazeteci), Oya Baydar (Yazar), Ömer Çavuşoğlu (İşadamı), Öner Yağcı Yazar), Rahşan Yorozlu (Pedagog), Ramize Erer (Karikatürist), Reha Çamurluoğlu (Yazar), Reha İsvan , Rıdvan Budak (DİSK Genel Bşk.), Sabri Ergül (CHP Milletvekili), Prof.Dr.Sadun Aren, Şafak Pavey , Prof.Dr.Şahika Yüksel, Şahin Alpay (Gazeteci-yazar), Şanar Yardatapan (Sanatçı), Savaş Ay (Gazeteci-yazar), Savaş Dizdar (Turist Rehberleri Der.Gen.Bşk.), Sedat Yurttaş (DEP Eski Milletvekili), Selim Sadak (DEP Eski Milletvekili), Semih Balcoğlu (Karikatürist), Semih Poroy (Karikatürist), Şebnem İşigüzel (Gazeteci-yazar), Av.Şenal Sarıhan (ÇHD Gen.Bşk.), Şenol Yorozlu (Ressam), Seyfi Oktay (CHP Milletvekili), Sevinç Eratalay (Sanatçı), Sevim Belli (Yazar), Sıdıka Su , Sırrı Sakık (DEP Eski Milletvekili), Doç.Dr.Şirin Pekeli , Siyami Erdem (KESK Gen.Bşk.), Şule Necef (Öğretim Üyesi), Suna Aras (Şair), Şükran Soner (Gazeteci-yazar), Talat Tepe (TOHAV Bşk.), Tan Oral (Karikatürist), Tarık Akan (Sanatçı), Tarık Ziya Ekinci (Yazar), Prof.Dr.Toktamış Ateş , Tolga Çandar (Sanatçı), Tuğrul Eryılmaz (Gazeteci-yazar), Tuncay Akgün (Karikatürist), Tuncay Aslan (Karikatürist-yazar), Tuncel Kurtiz (Sanatçı), Doç.Dr.Turgut Taranlı , Turhan Selçuk (Karikatürist), Prof.Dr.Tülay Arı, Av.Tülay Ateş , Türkan Şoray (Sanatçı), Türksen B.Kafaoğlu, Ufuk Uras (ÖDP Gen.Bşk.), Umur Talu (Gazeteci-yazar), Ümit Kıvanç (Gazeteci-Yazar), Vedat Günyol (Yazar), Vedat Özdemir (Yazar), Yalçın Doğan (Gazeteci-yazar), Yaman Tüzcet , Yaşar Seyman (Sendikacı-yazar), Yaşar Kemal (Yazar), Yavuz Bingöl (Sanatçı), Yavuz Önen (TMMOB Gen.Bşk.), Yılmaz Çamlıbel (Yazar), Yılmaz Erdoğan (Sanatçı), Yılmaz Ensarioğlu (Mazlum Der.Gen.Bşk.), Yurdanur Serhad, Av.Yusuf Alataş, Yusuf Kurçenli (Yönetmen), Doç.Dr.Yücel Sayman , Yücel Uzmen, Prof.Dr.Zafer Üskül, Zeki Demirkubuz (Yönetmen), Zeki Ökten (Yönetmen), Ziya Disanlı (Sendikacı), Zülfü Livaneli (Sanatçı)

Akşamsefası

Kayıp yakınlarının eylemi 73. haftasında...

Kayıp ailelerinin her cumartesi Galatarasaray'da sürdürdükleri oturma eylemi 73. haftasında. Cumartesi Anneleri gözaltında kaybedilen oğullarını, kızlarını, yakınlarını aramakta ısrarlı. Ve bu eylemi onlardan bir haber alıncaya kadar da sürdürecekler. Geçen hafta ki oturma eylemine bir anne ve baba adayı katıldı. Sinema oyuncusu Yusuf Çetin ve eşi Irmak Çetin nikah töreninden önce eyleme geldiler. "Bir anne ve baba adayı olarak" oğulları, kızları, eşleri sevgilileri, gözaltında kaybedilen ailelere destek verdiler. Çetin çifti, daha sonra Metris Cezaevi'ne giderek İsmail Beşikçi'yi ziyaret ettiler.

Kayıp yakınlarının oturma eyleminde son haftalarda bir sessizlik hakim. Eylem bazen amacının dışına da çıkabiliyor. Bu, hem kayıp ailelerini, hem de oturma eylemini organize edenleri, kamuoyuna yalnış mesaj iletildiği için rahatsız ediyor. İnsan Hakları Derneği Yönetim Kurulu üyesi Nimet Tanrıkulu, "Galatasaray'ın neredeyse Türkiye'nin eylem merkezi haline geldiğini ve hatta buna zorlandığını" söylüyor:

"Orası Türkiye'deki bütün siyasal kimliğe sahip grupların eylem merkezi oldu. Galatasaray bu anlamda zorlanıyor. Bizim Galatasaray'ı da içine katarak söylüyorum; durumumuz kötü. Bu bizim birşey üretemediğimiz anlamına geliyor. Sadece Galatasaray'ın merkez haline getirilmesi eylemin amacının dışına çıkartılmasına neden oluyor" diye ekliyor.

Her cumartesi orada bir kayıp tanıtıldığı halde son iki haftadır kayıp eyleminin amacı anlatılıyor. Tanrıkulu " Mesela, benim için çok önemli... Travestiler, sokak ortasında linç ediliyor, evleri yakılıyor, bu bir katliam. Ama insanların umurlarında değil. Bunun için de eylem alanı yaratmak gerekiyor. Galatasaray neredeyse devrim merkezi gibi görülmeye başlandı. Son iki haftadır yaşıyoruz ki ; devrim şehitleri için saygı duruşu yapılıyor. Oysa biz yaşam hakkını öne çıkarmaya çalışıyoruz. Kim olursa olsun, kimin canı yanarsa yansın, kim derken, siyasal kimliği olan kişilerden sıradan vatandaşa kadar herkese sahip çıkmaya çalışıyoruz. Orada önemli olan insana sahip çıkmak. Biz orada eyleme başlarken açıkladık, daha çok gözaltında kayıplar için ve devletin hak ihlaline uğramış, devlet tarafından yaşamı ortadan kaldırılmış kaybedilmiş insanlar için oradayız. Çünkü onlar için çok az şey yapılıyor. Devlet Galatasaray'da oturan aileler için "terörist" diyor. Oturma eylemindeki bu olumsuzluklar nedeniyle kamuoyuna yalnış mesajlar veriliyor" diyor. Bu tür olumsuzluklar yüzünden bazı kayıp yakınlarının eyleme gelmekten çekindikleri ve gelmedikleri belirtiliyor.

73. haftasını dolduran oturma eylemi için, aileler, amaçlarının , oraya yüzlerce kişiyi toplamak değil, doğru mesaj vermek olduğunu söylüyorlar.

Hacer Yıldırım

GAZETECİLİĞİN ÜF VE PÜF NOKTALARI

Gazeteciyim. Gazetecilik yapmaya başladığım tarihten itibaren yazı ve fotoğraf çekmeyi öğrendiğim gibi dayak yemeyi, kaçmayı, kaçıp yeniden aynı yere gelmeyi, hangi semtte nereye kaçılacağını, sonra aynı yere nasıl kestirme çıkılacağını, polislere ve göstericilere sadece gazeteci olduğumu nasıl ispat edeceğimi de öğrendim.

Gazetecilik yapmaya başladıktan sonra fotoğraf makinem kırıldı, sayısız filmim alındı, haberim sansürlendi, maaşım kesildi, sigortam yapılmadı, sendikalı olmak için doldurduğum form bir çekmecede unutuldu; tam 212'li olacaktım ki, gazetem havaya uçuruldu, arkadaşlarım öldürüldü....

Halen gazetecilik yapıyorum. Geçen hafta Taksim Meydanı'nda Diyarbakır Cezaevindeki son durumlarla ilgili basın açıklaması yapılacaktı. Ben de oradaydım. Basın açıklaması yapan göstericilere polis müdahale etti. Ben de bu müdahaleyi, görevim gereği, diğer gazeteci arkadaşlarımla birlikte fotoğraflamaya çalıştım. Ama bu fotoğraflama bizim coplanmamıza ve tekmelenmemize neden oldu.

Şimdi o anı anlatıyorum; polis bir göstericiyi gözaltına alıyordu. Bir diğer polis gözaltına alınan göstericiyle ilgili polislere bağırdı:

"Yüzünü kapatın!". Biz, yüzü kapanan göstericiyi fotoğraflamaya çalışırken bir polis şefi de bize bağırıyordu "Ne çekiyorsunuz ulan?" diye. Bu soruya "Fotoğraf çekiyorum, sayın polis abi" diye yanıt vermenizin hiç bir anlamı yok. O zaten sizin ne yaptığınızı biliyor. Ardından başka bir polis "Ne var ulan, b.k mu var? Adi o....pu, o.. çocuğu!" diyor. Bu polise de asil bir aileden geldiğinizi, "o....pu", ya da "o.. çocuğu" olmadığınızı anlatmanın da hiç bir anlamı yok. Orada fotoğraf çekiyorsunuz ve polisin bu sözleri söylemesi için yeterli gerekçe var. Ayrıca, gazetecinin polise "Niye hakeret ediyorsunuz?" diye sorması sadece biraz daha fazla coplanması anlamına geliyor. Bu tür konuşmaları duymamazlıktan gelip kaçmıyor ve fotoğraf çekmeye devam ediyorsanız; tekmeleniyor, coplanıyorsunuz. Ya da filminizi, fotoğraf makinanızı polise "hediye " ediyorsunuz. Nitekim ben de geçen hafta, Taksim'de bir polis tarafından tekmelenip kovalandım. Suçumun büyük olduğunun farkındaydım: Fotoğraf çekiyordum.

Polis beni kovalarken diğer gazeteci arkadaşlarımla beraber öylesine hızlı düşünüyorum ki. Normal bir zamanda göremeyeceğiniz şeyleri bir-iki saniyede görebiliyorsunuz.

Panzer ne tarafta? Sizi kovalayan polisin ruh hâli nasıl? Sizi sonuna dek kovalamakta ve fotoğraf çektirmemekte ısrarlı bir polis mi? Yorulup, vazgeçer mi? İşyerinize ne kadar uzaksınız? Bu semtteki taksiciler en çok nerede bulunuyor? Koşarken aynı zamanda fotoğraf makinesinden filmi nasıl çıkarırsınız? Arkadaki polis ısrarlı ve filminizi alacaksa yol üzerinde filminizi teslim edeceğiniz bir arkadaşınız var mı? Polis ısrarcı değilse, en kısa zamanda ayakkabılarınızı sıkıca bağlayıp saçınızı başınızı düzelttikten sonra en kestirme yoldan olay yerine dönüp yeniden nasıl fotoğraf çekersiniz? Bütün bunları düşünüyor ve bir şekilde olay yerine dönüyorsunuz.

Ortalık sakin ve herkes dağılmışsa polis birden kibarlaşıyor. Gazetecilere "Toplu durun" ya da "Gazeteciler dışında herkes dağılsın" diyor ve birdenbire gazeteci olduğumuzu hatırlıyorlar, sayelerinde biz de hatırlıyoruz.

Eğer bir cuma namazından sonra islamcıların yaptığı bir gösteriye gittiyseniz ve kadın gazeteciyseniz baştan kaybettiniz. "Haram" bir iş yapıyorsunuz. Önce göstericiler namaz bittikten sonra sizi tartaklıyor. Ardından polisler, fotoğraf çektiğiniz için. Bu yüzden bu tür eylemlerde yanınıza zoom'lu bir makine almanız şart. Olayları olabildiğince uzaktan fotoğraflamaya çalışıyorsunuz.

Bu arada, son günlerde gazeteci olmayan çok fazla "sivil gazeteci" türediği için göstericilere sürekli kimliğinizi gösteriyor ve gazeteci olduğunuzu ispatlamaya çalışıyorsunuz. Göstericiye, gazeteci olduğunuzu ispatladınız ama çalıştığınız gazeteyi, yayın yönetmeninizi, çalıştığınız gazetedeki köşe yazarının bir yazısını beğenmemişse sizin kenidinizi 'sadece sıradan bir muhabirim' diye anlatmanızın da faydası yok, tartaklanıyorsunuz. Göstericilerden sonra polisler kimliğinize bakıyor. Polis gazetenizi beğeniyorsa ve "köşe yazarı abisine" selam söylüyorsa size iyi davranıyor. Eğer beğenmiyorsa dövülüyor, tartaklanıyor veya gözaltına alınıyorsunuz.

Bütün bunlar sadece muhabirliğin püf noktaları; bu püf noktaları tabii sizi tekmelenmekten kurtaramayacak.

Ayağım yavaş yavaş morarmaya başladı. Sonra şişecek. Sonra iyice moraracak. Birkaç gün sonra acısı geçecek. Daha öncesinden biliyorum. Evet, sonra tekrar...

Akşamsefası

GAYE SOKAĞI

Sunay Akın

"Sokak" yazan tabelalara "Street" yazsalar daha doğru olur. Merak etmeyin, yanlış olduğunu kimse söylemez. Yabancı sözcüklerle dolu olan tabelalara herkes alıştı nasıl olsa!

Pamuk Prenses'in hikayesini okuyanlar cücelerin iyi kalpli olduklarını bilirler. Çocukluğunda, yedi cücenin Pamuk Prenses'i kötü kalpli cadının elinden kurtarmak için nasıl çaba gösterdiğini öğrenmeyen yoktur... Ama, Pamuk Prenses'i okumayanlar da varmış!

28 yaşındaki Kader Öztürk'ü buldu onlar... Dergilerde fotoğraflarını yayınladılar, televizyonda haber programına çıkardılar... Kolomb'un Amerika'yı bulması gibi medya da onu keşfetmişti. "Fuhuş yapıyorum de, sana yardım edeceğiz" sözüyle kandırdılar Kader'i. O da, bu teklif karşısında kaderinin değişeceğine inanmıştı. Kimbilir, belki alacağı paralarla boy uzatma ameliyatı olmayı da düşlemiştir.

Pamuk Prenses'in sonunda cüceler mutluluktan zıplayıp oynuyorlardı. Oysa, Kader Öztürk oturduğu Ömer Hayyam semtinde kimseciklerin yüzüne bakamıyor. Nasıl aldatıldığını, kullanılıp bir köşeye itildiğini anlatamıyor mahalle esnafına. Karşılaştığı insanlar "fuhuş yapıyormuşsun" diyerek sırt çeviriyorlar Kader'e. Medya gerçekten ekrandan göründüğü gibi yardımsever mi?.. Hayyam bir rubaisinde ne de güzel söylemiş:

Şeyh fahişeye demiş ki: -Utanmaz kadın;
Her gün sarhoşsun, onun bunun kucağındasın.
Doğru, demiş fahişe, ben öyleyim; ya sen?
Sen bakalım şu göründüğün adam mısın?

Kader Öztürk, kırılan onuruyla Beyoğlu'nda gezinirken "İstanbul Sokakları" adlı şarkının sözlerini mırıldanıyor: "Onu benden siz aldınız, onu benden siz çaldınız, İstanbul sokakları"...

1852'de yolu İstanbul'a düşen Fransız şair Gautier de sokaklardan şikayetçi olmuştur: "Kimi sokakların geleneksel isimleri var. Bu isimler, bir hanın ya da bir caminin yakınlığından gelir. Sonradan öğrendim ki, benim sokağın ismi Derviş sokağıymış; ama hiçbir yerde yazılı olmadığından yolunuzu bulmak imkansız oluyor."

Kadıköy'de, yeni bir uygulamayla tüm sokakların köşebaşlarına adlarının yazılı olduğu tabelalar kondu. Tabelaların kiminde "Sokağı" yazarken, kiminde "Sokak" sözcüğü okunuyor. "Sokak" yazan tabelalara "Street" yazsalar daha doğru olur. Merak etmeyin, yanlış olduğunu kimse söylemez. Yabancı sözcüklerle dolu olan tabelalara herkes alıştı nasıl olsa!

Alman şair Goethe'nin önsezileri çok güçlüydü. 1783 yılının 5 Şubat gecesi hizmetkârı Seidal'i uyandırarak "Şu anda, yeryüzünün bir köşesinde korkunç bir deprem oluyor" der. Anılarında, iki hafta sonra Sicilya'da büyük bir deprem olduğunu söyleyen Seidal, şairin bu gibi olayları önceden hissettiğini, bazen de aynı anda haber verdiğini açıklar. Ama, Goethe aslında "Türk" olduğunu bilemez!.. Bu haber 1996 yılının Türkiye'sinde yayınlanan bir gazetede çıkar. Bunun yazımızın konusuyla ne ilgisi var, demeyin?.. Böylelikle ünlü şairin adının İstanbul'da bir sokağa verilmesi ihtimali doğmaktadır. Evinizin bulunduğu sokağın köşebaşında şöyle bir tabela düşünebilir misiniz: "Goethe Sokak"...

Siz, iyisi mi sokağınızın adını "Kuğu Kuşu" olarak düşünün... Ve de, etrafınızdaki sokak tabelalarına kuş adları yazacak kadar kanat takın düşlerinize: "Toy Kuşu... Deve Kuşu... Cennet Kuşu... Sığırcık Kuşu... Ardıç Kuşu... Keklik Kuşu... Balaban Kuşu... Karakuş... Çaylak... Çayır Kuşu... Gece Kuşu... Sarıasma Kuşu... Ördek... Kırlangıç... Bıldırcın Kuşu... Üveyik... Şakrak Kuşu... Kız Kuşu... Zümrüt Anka... Saka Kuşu... Serçe Kuşu... Martı... İspinoz... Çoban Aldatan Kuşu... Akbaba... Piliç... Penguen... Arı Kuşu... Atmaca... Pelikan... Çalı Kuşu... Kumru... Bülbül... İskete... Mavi Kuş... Alakarga... Gök Kuşu... Tarla Kuşu... Muhabbet Kuşu... Karabatak...

Sıra geldi sokağınızın bağlı olduğu caddenin adını koymaya: Tavuskuşu Caddesi olabilir mi? Ya da, Ağaçkakan Caddesi... Leylek Caddesi'ne ne dersiniz? Ebabil, Güvercin, Şahinler, Sülün, Balıkçıl, Flaman Kuşu, Bozdoğan Kuşu, Florya Kuşu, Saksağan...

Yukarıda saydığımız tüm kuş adlarını İstanbul'un sokak tabelalarında okuyabilirsiniz. Bunu yapmak için kenti boydan boya dolaşmanız gerekmez. Çünkü, hepsi de, aynı semt içinde, yanyana sıralanmaktadır. Sirkeci'den bir banliyö trenine binip "Kanarya"da inmeniz yeterlidir.

1934 yılında İstanbul Belediyesi tarafından yayınlanan "İstanbul Şehir Rehberi"ne bir göz atacak olursak Fatih Semti, Şehremini Nahiyesi, Veledi Karabaş Mahallesi'nde "Kürtler Sokağı"nın olduğunu görürüz. Hayrettin Lokmanoğlu'nun hazırladığı ve 1955'de basılan "Haritalı Şehir Rehberi'nde de, Kürtler Sokağı yerinde durmaktadır. Kürtler Sokağı'nın batısında Elektrik Sokağı, doğusunda Keresteci Veli Sokağı kuzeyinde Yayla Caddesi, güneyinde ise Tıryakçı Sokağı bulunmaktadır.

Günümüz İstanbul'unda "Kürtler" adını taşıyacak bir sokağın varolabileceğini elbette düşünemeyiz. Orhan Peksayar'ın hazırladığı "İstanbul Rehberi"ne bakacak olursak sokağın adının değiştirilmiş olduğunu anlarız. Güneydoğu'da çirkin bir savaş sürdürülürken Kürtler Sokağı'nın adını değiştirenlerin gayesinin ne olduğunu kestirmek hiç de zor değil.

Zaten sokağın yeni adı da, "Gaye Sokağı"dır!..

Akşamsefası

ŞEHİR AŞKİYASI

Zeki Müren; şarkı yağmuru içinde hüzzam şiir(ler)

"İnsan doğmuşum tesadüfen,/ Kalbim Sen."

Yaklaşık otuz yıl önce yazdığı, "Mercan saraylardan uzak/ Midye kabuğunda öleceğim" dizelerine verdiği sözü tutarak ölen Zeki Müren, gözönünde–gözaltında tutulan bir sanatçıdır. Bütün yönleriyle çok bilinirliği, çok bilmiş görünen, az bilmiş toplumun yanılsamasıdır... Çok bilmişliklere karşın, gerçekte çok az bilinir. Yaşadığı fırtınalar, aşklar, bir sızdırmazlık olarak içine çöreklenmiş ölüm duygusu, yalnızlıkları, şarkılarının, şiirlerinin arkasındaki hayatlar...

Cinsel tercihlerini, cinsel özgürlüğünü, hetoroseksüelliğin ötesinde kullanan Zeki Müren'in devlet töreniyle gömülmesi hem paradoksal bir ironidir, hem de, bütün iktidarların yapısal sorunu olan faydacılığın ürünüdür. Müren, kendisi imge olmuş bir sanatçıdır. Toplum –ve hatta devlet– gelenekleştirdiği Zeki Müren imgesi ile, gerçekleştiremediği fantazilerini, korkularını ve ikiyüzlülüklerini onda yaşar. Müren, bireyin, toplumun ve devletin kendini kandırma mekanizmasının bir parçasıdır.

Müren'in tek şiir kitabı olan Bıldırcın Yağmuru üzerinde özel bir Zeki Müren okuması yaparak Müren imgesi'nin açığa çıkması kolaylaşabilir.

Bütün kitap, anlatıcı ben Zeki Müren ile, bilinmeyen, özlenen, aşık olunan öteki ben'in "ayrılık şarkısı" gibidir. Ona ulaşmak için avucundaki dualara bakar, bir anlamda dua falı tutar... O kimdir? İsmi nedir? Bu soruların yanıtları, sadece onun tercihleri açısından önemlidir, hepsi o kadar... Bilinmesi gereken, yoğunlaşmış bir aşkın içinde oluşu ve çoğu zaman kahretme noktasında acı çekişidir...

"Avcumdaki Dua I", *"Avcumdaki dua parmaklarımdan süzüldü,/ Sana mum yaktım içimde./ Gene gözlerine gömüldüm,/ Mezarsız ölüler, / Ölüsüz mezarlar/ (...)"*

"Suları Taşladım", *"(...) Öldün;/ Aşkım dirildi/Durgun sular durgun/ Batan kayık yorgun/ Yalnızdım,./ Kirası ellerimle/ Sulara mezar kazdım.*

Ümitlerin ve ayrılıkların ayı Şubat...

Şubat, Müren'in şiirinde özel bir şifredir. Kitaba çizdiği desende Şubat ayı 30'u gösterir. Rakamın altında ise "P.SRKTP" yazılıdır. Neden böyle yazılmıştır, hangi isminin şifresidir bilinmez...

Müren,"3. Cemre" adlı şiirde vuslatın ve ümitlerin Şubat'a kaldığını imler. Hülyalarına 3. Cemre düşmüştür... Belli ki Mayıs ayı çok kötü geçmiştir..

"3. Cemre", *"Kar tutmaz evimin damını/ Aşkım alev alev/ Hülyalarıma 3. Cemre düştü/ Camlarım buğu buğu/ Mayısta kurudu bahçemdeki tek fidan/ Ümitlerim Şubat Şubat."*

... Ve Akrep Yelkovanı Soktu

Saat duruyor,/ Zaman yürüyor./Zaman duruyor,/ Saat yürüyor...

....ve Akrep yelkovanı soktu./İkisi birden durdu./Oh!..

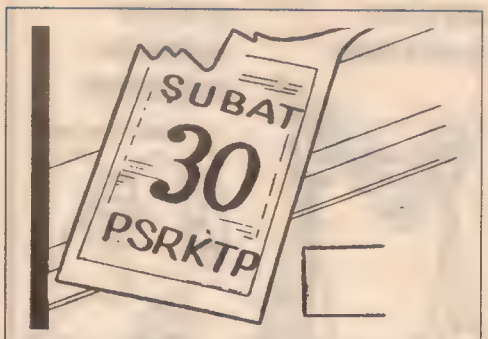

"O Gün", *Hasret çökmüş takvim yapraklarına,/Altta ümit, üstte hüzün.../En tozlusu en karası içimde,-Senden ayrıldığım gün.*

Kitabın sonundaki Biyografim adlı şiirdeki aşağıdaki dizeler de belki aynı aşka ithaf edilmiştir:

"62 en büyük aşkım; / 62 en delik gönlüm.../ 62 en... neyse..."

Şarkılar içindeki sevgili

Şarkılarının bazılarının sözlerini kendi yazan ve besteleyen bir sanatçı için, şiir–şarkı, şarkı sözü–şiir ilişkilerini ayrıca ele almak gerekir... Ne ki Müren, "dudaktan kalbe, kalpten dudağa" yolculuk yapan, ama bir türlü ele geçemeyen sevgilinin ismini şarkıları içinde zikretmesede, varlığını somutça ortaya koyar:

"Bu Bestecikler Sana", *"Manolyamdaki" "naz", /"Yasemen"deki "demet", / "Yaz yağmuru"ndaki "damla", /"Kimsesiz yolcu"nun yolu, / "Aşkın ıstırabı"ndaki çile, /"Kara sevda"nın rengi, / "Yaprak dökümü"ndeki filiz, /"Yaşamak zevki"nde keder, / "Beklenen şarkı"da beklediğini, /"Son aşk"ının sonu, / Sensin sen... / Ben seninle ısınan nefesim şarkılarımda.*

Müren, "Yüzünde Göz İzi Var" şiirinde de, ünlü Münir Nurettin şarkısından yola çıkarak, bir türlü ulaşamadığı sevgiliye naz ve sitem eder... Hayıflanır... Hep onu ister. Bu neredeyse bilinmeyen özneyle bir özdeşlik halidir. İsteyen, ama isteği bir türlü gerçekleşemeyen bir öznedir Müren. "Karda yeşil erik diyorum/ Seni istiyorum" diyerek sanki hüzzam bir şarkı sözü yazar. İsteği gerçekleşemeyince ise, platonik bir özdeşleşme yaşar. Hem kendisidir hem de o'dur artık...

"Bir Öykü ki...", *Bir öykü ki Leylası, Mecnunu ben / Bir öykü ki Şirini, Ferhadı ben/Bir öykü ki Kerem'i, Aslısı ben/ Bir öykü ki Arzusu, Kanberi ben / Bir öykü ki Gülü, Sitemkarı ben/ Bir öykü ki yarı ben, ağyarı ben (...)"*

Belki de bu nedenle, bestelenerek popüler "Mes'ut Bahtiyar" şiirinde, kimselerin kimsesizi, yalnızların yalnızı, dertlilerin dertlisi olarak hayatının özetini çıkarır. Bu, özgün Zeki Müren şiiri/şarkısı bir repliktir:

"Aşksızların aşkıyım / Aşıkım / İsmim Mes'ut, göbek adım Bahtiyar. / Mes'ut Bahtiyardan şarkılar dinlediniz."

Şiirlerinin özeti de "Mes'ut Bahtiyar" imgesinde gizlidir...

Mes'ut Bahtiyardan şiirler dinlediniz...

Gerçekten Mes'ut ve Bahtiyar mıydı?..

Devlet de, Müren sempatizanı olan halk da, "nasıl bilirsiniz meftayı" sorusuna, koro halinde "iyi biliriz" demiştir demesine ama...

Gerçekten Mes'ut ve Bahtiyar mıydı?

Sevgiye, bir muhabbet kuşu olmayı başarmış mıydı?

Şiirlerine ve dramatik yaşamına bakılırsa.

Şarkılara, şiirlere, aşklara sormaya ne dersiniz?

SEZAİ SARIOĞLU

Güzel insan Ferruh

Erdem Özkahraman

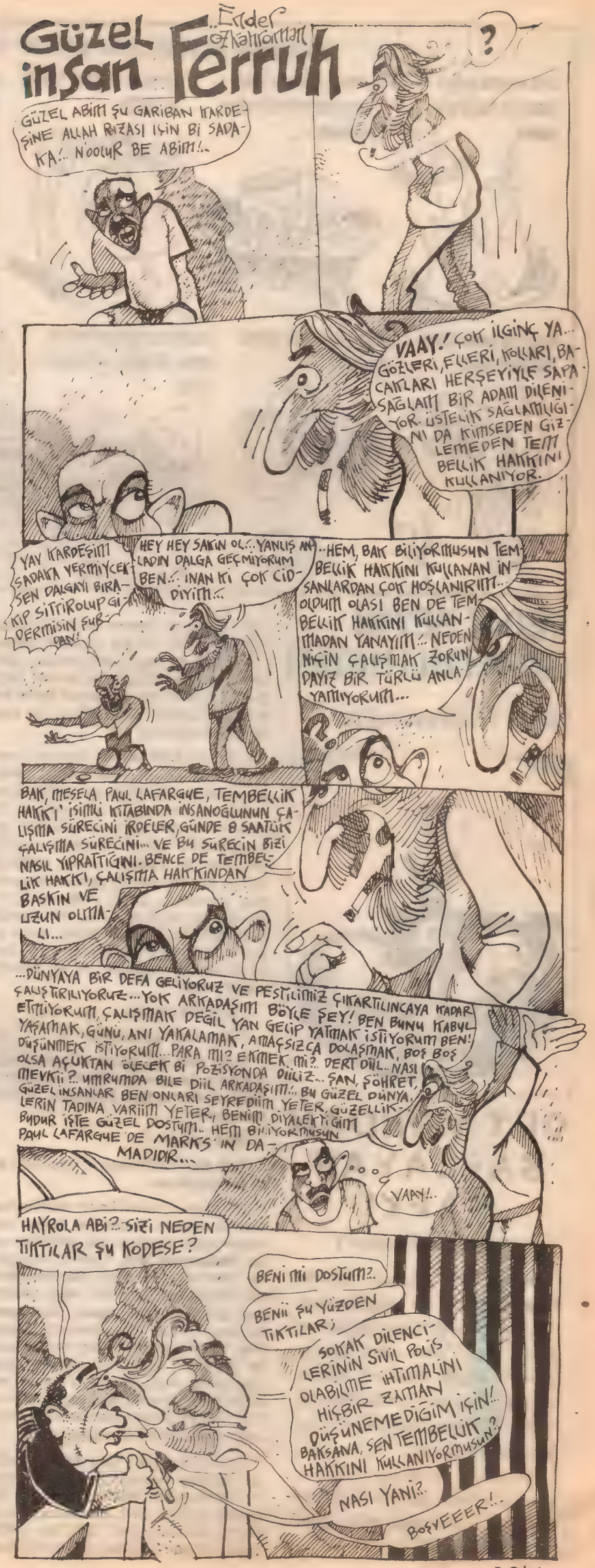

VEDAT BEY'İN GÖRKEMLİ HAYATI

Vedat Özdemiroğlu

ORTASINDAN BAŞLAYAN ŞARKI

(macera bitiyor)

*Vedat Bey, zaman zaman **Che Guevara** ile tokalaşırken çekilmiş fotoğrafına bakar ve şöyle der: "Bazı insanların ölümü, toplu katliam etkisi yaratır. Che de bunlardan biridir. Dünya medyası, onu popülerleştirmeye çalışıyor. Oysa Che, herhangi biri olmaktan onur duyardı. Tıpkı Türkçe'de okunuşu gibi, **sert ve ünsüz** olmak isterdi."*

Hikâyeyi herkes biliyor. Üçü ünlü, beş kişilik melânet çetesi, Vedat Bey'e saldırmışlar, görkemli beyefendi bunların kimler olduğunu tespit etmiş ve geçen hafta tek kolunu sıvamıştı. Diğer kolunu da sıvadı, maceraya atıldı.

Çete reisi **Kirli Manuş**, kalitesiz dostlarıyla Kumkapı'da eğleniyordu. Birbirlerine haydari ve kalamar yedirirlerken, masadaki boş rakı ve şalgam suyu şişeleri en yüksek sayıya ulaşmışken, yani eğlencenin en sıkı (Vedat Bey için sıkıcı) yerinde, darbuka sesleri eşliğinde içeriye hoş bir dansöz girdi. Herkes susup, dansözün güzel endamını, uzun bacaklarını seyre koyuldu. Kirli Manuş, dayanamayıp yerinden fırladı, binbir hileyle kazandığı milyonlardan birini dansözün alnına yapıştırıyordu ki, dansöz, bileğini tuttu:

-Oyun bitti Manuş!

-Fakat sen? Vedat Bey!

-Evet. Seni ele geçirmek için dansöz olmanın hazzını da tattım. Zaaflarını hiçbir zaman analiz edemedin. Cezanı çekeceksin.

-Affet beni.

-Çok zor. Yürü bakalım. Dostlarım seninle ilgilenecek.

Kirli Manuş, Vedat Bey'in özel mahzenine atıldığında, Vedat Bey çoktan yola koyulmuştu. Çetenin reis yardımcısı yazar **Muharrem Bey,** bowling oynuyordu. Tam topu atacakken, labutların dizildiği bölümden Vedat Bey fırladı, kendini yere atıp kaymaya başladı. Muharrem, tehlikeyi sezdi, topu savurdu. Vedat Bey, yukarı sıçradı, birkaç saniye havada asılı kaldı, demir top altından geçti. Sonra, tüm hızla kaymaya devam etti, az sonra, Muharrem Bey yediği tokatlardan baygın şekilde yatmaktaydı. Mahzene atılana kadar da baygın kaldı.

Çetenin saymanı **İgor Sotiri,** kuaförde pedikür yaptırırken uyukluyordu. Ayaklarını tutan ellerin değiştiğini farketmedi bile. Çok az sonra, Vedat Bey'in eldivenli elleri, Sotiri'nin kemikli ayaklarını seri şekilde gıdıklamaya başladı. Sotiri korkunç kahkahalar atıyordu. Vedat Bey yine sakindi:

-Temkinsizsin İgor, hep olduğun gibi. Gıdıklanmaya dayanamayan bir başka uluslararası casus var mı, bilmiyorum.

İgor Sotiri, cevap olarak müthiş bir çığlık attı, inledi ve sustu. Mahzene girdiğinde hâlâ tebessüm ediyordu. Çetenin üyesi **Kuddusî Hıba,** evindeydi, saçlarını taramak için aynanın karşısına geçti. Ve donup kaldı: Aynada, kendisinin hiç olmadığı, büyük ihtimalle de hiç olamayacağı kadar yakışıklı bir suret vardı. Vedat Bey ayna boşluğundan kolunu uzatıp Kuddusî'ye iki yumruk attı. Aynayı tekrar taktı, sefil herifi ayağından tutarak sürükledi, evden çıkardı.

Bir saat sonra, mahzendeki dört bahtsız adam tedirgin ve suskun şekilde, poker oynamaya çalışırlarken, Vedat Bey, çetenin yedek üyesi **Lilian Hanım**'ın yatak odasının kapısında durmuş, mutsuz ifadeyle uyuyan kadının dağınık saçlarına bakıyordu. Sonra gözleri odayı taradı: Halının üstündeki boş viski şişesini, duvarda Bay Fikret Mualla'nın bir tablosunu ve tuvalet masasında kendi fotoğrafını gördü: On yıl önceki Vedat Bey: Yine görkemli, yine muhteşem fakat şimdiki kadar yakışıklı değil.

Vedat Bey, ıslık çalmaya başladı. Lilian, sıçrayarak uyandı:

-Bu müzik? Sen?

-Hatırladın değil mi Lilian? Ortasından, **"En güzeli senin kadar sevilmedi"** diye başlayan şarkıyı hatırladın değil mi?

-Vedat. Vedat Bey. Üzgünüm.

-Niçin onlarla işbirliği yaptın?

-Uzun hikâye. Kimler geldi, kimler geçti. Yanıma gelsene.

-Lütfen kalkıp giyin. Vakit az.

Ertesi gün, çete dağılmış, bütün üyeleri, **"ikinci bir ricaya kadar"** başka kıtalara gitmişlerdi. Vedat Bey, sallanan koltuğuna oturup, purosundan bir nefes çekti. Puronun dumanı, içiçe geçmiş beş halkadan oluşan olimpiyat amblemi biçiminde ağır ağır yükseldi, sonra dağıldı.

test KÜLTÜR SANAT met üst

1-) devlet tiyatrosu, bu yıl perdelerini nâzım hikmet'in hangi oyunuyla açtı?
a) kuvvayı milliye b) ferhat ile şirin c) arçil ile şota d) ku vak vak vak

2-) bu yılki nobel edebiyat ödülünü alan 73 yaşındaki kadın şair ve eleştirmen wislawa szymbovska nerelidir?
a) çorumlu b) duyarlı c) polonyalı d) tokatlı

3-) yolsuzluk nedeniyle sahibinden acele satılık sıvı formülünün adı nedir?
a) çamlıca gazozu b) abdest suyu c) kuşburnu çayı d) coca cola

4-) şair ece ayhan'ın ömrü billah savunduğu şiir ne menem bir carlos menem bir şiirdir?
a) aynasız şiir b) sivil şiir c) avantür - macera d) hisli ama vakur şiir

5-) acaba, kürtçe barış ne demektir a dostlar?
a) kart'uş kurt'uş b) kürt'üm, eğriyim. c) aşiti d) türkçesi neydi ki: yerim seni sosis

6-) rumeli hisarı'ndaki konser ve gösterilerin birden kaldırılmasının sebebi nedir?
a) yüksek volümün taşlara zarar vermesi b) rumeli hisarı taşlarının mehter marşı dinlemek istemesi c) gürültüden ulubatlı hasan'ın bir türlü uyuyamaması d) fatih'in fedaisi kara murat'ın tarkan'a kıl olması

7-) sevgili üstadımız vedat günyol hocamız yazılarını nasıl yazıyormuş?
a) çekirdek çitleterek b) rastıık çekerek mahmure c) harfleri okşayarak d) yazlar sıcak ve kurak

8-) sayın ali kırca, haberleri bitirdikten sonra ilk ne yapıyor?
a) ege türküleri söylüyor b) su'yunu içiyor c) rahat bir nefes alıyor d) saçını tarıyor

Geçen haftanın cevapları: 1-a, 2-d, 3-b, 4-a, 5-a, 6-b, 7-a, 8-b

Not: Geçen haftaki testimizin doğru cevaplarını gönderen okurlarımıza Can Baba, biraz sızdığından kuzguncuk çınaraltı kahvesi'nde çay ısmarlayamamıştır, ay em sorri

Bu hafta doğru cevapları bilip bize gönderen okurlarımızı ise eşşek sudan gelinceye kadar döveceğiz.. Kıyılır mı bu dergiye, kesip kesip gönderiyorsunuz yahu!

Akşamsefası

BEYOĞLU'NDA GARİBANIN OTOPSİSİ YAPILMAZ

Oktay Güzeloğlu

KİTAPLI AHMET BEY

Tanıyanlar, "okumuş adam", "sohbet çekilir", "valla geçen gün bana bir dilekçe yazdı, aslan gibi", "en kral avukat yanında hava", "benim karıya bir aşk mektubu çekti, valla ben olsam tav olurdum" vs gibi söyleyenler; arada bir de "ulan kambur olmasa kimbilir ne boklar yerdi" diyerek hem metheder, hem de altını oyarlardı.

Kulağına gelenleri duyar da duymazdan gelirdi. Etrafında ne kadar işli, işsiz varsa ona işi düşerdi. Herkese bir şeyler yapmaya çalışır, fakat mesafeli dururdu. Kahkaha attığını gören olmamıştır. Karşılaştığımızda; "Yahu, bizi unutuyorsun, ne o bir hata mı ettik" derdi. "Estağfurullah abi, iş-güç işte, koşturuyoruz" desem de bırakmazdı. Gelsin-gitsin çaylar, kahveler, onun için mühim olan kitaplar. Kitaplardan alıntılar koyarak anlatmak. Eğer o gün işim yoksa, evinde sabaha kadar süren edebiyatla süslenen gece. Hele de felsefe! Bir solukta yüzlerce kitaptan, sayfa numaralarına kadar söylediği tek taraflı nutuk.

Sürekli "Seni çok severim, edebiyat ve felsefede çok iyi anlaşıyoruz" derdi.

Aslında ben uzun süren bu muhabbetlerden sıkılıyordum. Ama onu da anlıyordum.

Ahmet Bey, küçükken ağaçtandüşmüş, aşırı derecede kamburdu. Ayrıca romatizma ve siyatik ağrıları perişan ediyordu. Ama belli etmemeye çalışırdı. Siyah koca gözlüklerinin arkasına dikkatlice bakıldığında hissedilen hüznü göstermemek için insanın yüzüne bakmazdı.

Onu kimseyle ne birlikte yürürken ne de otururken, başkalarından önce kalkıp gittiğini gördüm. Psikolojisini bildiğim için ondan önce kalkar, evine gideceksem ondan bir saat sonra giderdim.

Evinde bir yatak, bir masa, tavana kadar yığılı kitaplarından başka bir şey yoktu. Ben ona kendi kendime "Kitaplı Ahmet Bey" adını takmıştım.

Bir gün "Seni kız arkadaşlarınla görüyorum" diye söze başladı. Kadın sohbetine ihtiyacı vardi galiba. Ben de, "Hadi Abi, artık evlen, geç oldu" dedim. Sessizce baktı, "Yok be, alıştım yalnızlığa, ben kitaplarla evliyim" dedi. Dedi ama, söyleyişinde özlem vardı.

"Yok be Abi, kitaplar yetmez" dedim.

"Yeter, yeter!" dedi. Peşinden de, "Yahu haklısın, bazen düşünmüyor değilim, ama..." dedi ve sustu.

"Aması yok. Düşünüyorum dedin, birisi mi var?"

"Var da yok,"

"Kim Abi?" dedim.

"Yahu filmlerde oynuyor. Tanırsın. Süheyla...."

"Haa, tanıdım Abi, senin komşu. İyi ya, konuşsana!"

"Yok canım, ben ona platonik AŞK'lıyım. Böyle güzel, ama..

"Aması ne Abi, yanlışsın."

"Yanlış-manlış değilim" dedi.

"Sen o kitapları haybeye okumuşsun, ne işe yarar konuşamadıktan sonra" dedim. Kızdı. "Yanlış-manlış okumadım. Sen ne diyorsun! O kitaplar benim gibi insanların hikayeleriyle dolu. Sonu hep ızdırap!" diye kükredi. Ben de; "Abi, kitaplar her zaman doğru yazmaz. Herkes kendini yazar" dedim. "Hadi boşver, teori yeşil, yaşam gridir. Dostoyevski'yi sever misin?" diyerek lafı değiştirdi. "Sevmem" dedim.

"Yalan! Beni kışkırtma. Sen de beni artık anlamıyorsun. Sen ki insana acımadan bakan tek insanımsın" dedi. "Niye acıyayım Abi! Ben mi yaptım? Ben mi sorumluyum sakatlıklardan? Ben de sakatım, sen mi sorumlusun? Benim de kafam sakat. Geçinilmez, boktan psikopatın biriyim" dedim.

"Tamam, tamam!.. Boşver, bozuşmayalım. Uyuyacağım, iyi geceler" diyerek bir nevi kovdu. Sarhoş olmuştu.

3 gün sonra şuna bir uğrayayım, özür dilerim diye düşündüm. Oturduğu kahveye gittim. Beni görünce; "Ooo, iyi ki geldin, yoksa görüşemeyecektik" dedi. "Hayrola Abi, bir yere mi gidiyorsun?"

"Gidiyorum artık buralardan" dedi. Kahvede herkesle vedalaşıyordu. "Abi üç gün önce hesapta yoktu bu" dedim. "Vardı da söyleyemedim" dedi. Çay ısmarladı. Sonra o başkalarıyla vedalaşırken ben de ayrıldım.

Ertesi sabah tanıdıklardan biri Ahmet Abi'nin gece camlardan bağıra bağıra oturduğu evi kendisiyle birlikte yaktığını söyledi. Aceleyle evine koştum. Ahşap ev kül olmuştu. Yerler ıslak, yanık kağıt parçalarıyla doluydu. Hafif rüzgarda hâlâ hareket ediyorlardı. Birisini arar gibiydiler. Oradan ayrılırken isyanımı kuşanmıştım.

Yapmayacaktın be Abi, yapmayacaktın be Ahmet Bey! Yazık değil mi bize. Hakkın var mıydı kaçmaya? Neden, neyi ispatlayacaktın? Kim anladı seni, sevdiğin söyleyemediğin şeyleri; başkalarının mektuplarına AŞK yaptın. Ne vardı kamburunun üstüne kitap kamburları koymaya. Senin yüreğin, ciğerin, kafan sakat değildi be Abi! Senin kitap konuşmalarından, felsefenden ben de sıkılıyordum; ama senden hiç sıkılmıyordum. Seni seviyordum be Abi. Sen beni, garibanları, istek, miras dilekçelerini yazdıklarını, sahte aşk mektupları yazarak kandırdığın insanlar; biz seni kaçak bilmiyorduk. Ama sen kaçakmışsın be Ahmet Abi!..

Okuduğun binlerce kitap senin küllerinden daha değersizdi. Yine bize oralardan bir şeyler yaz. Yaz Abi be! Sana 'Ruhun şad olsun' demiyoruz...

Kuruntulu yıllar ve gençlik

Leb-i Derya Sayın

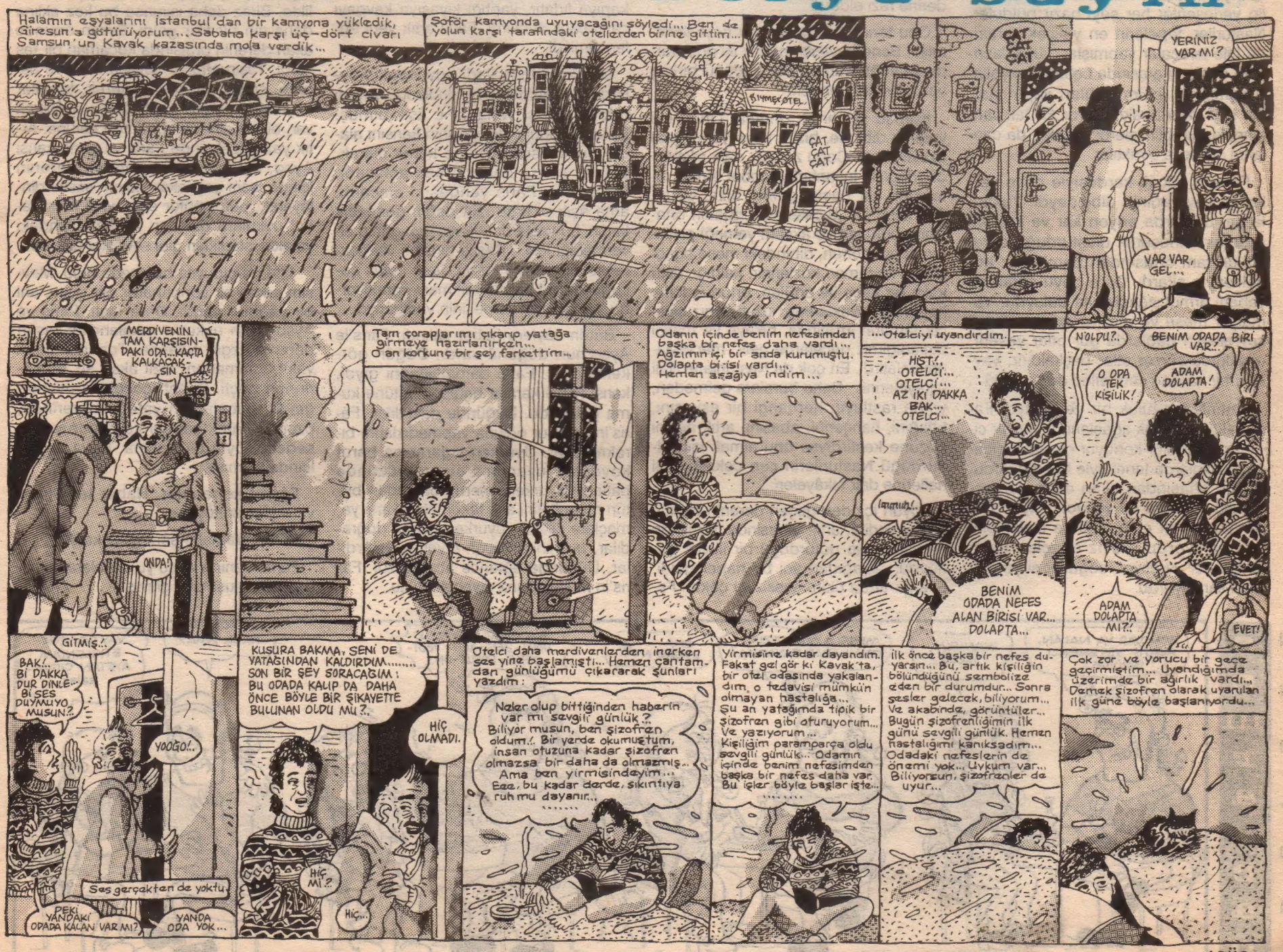

Muhsin Kızılkaya

CİNS İSİMLER

"Aynı tabut içinde/ kardeşime götürün"

"Yalnızca bir kere öleceksek eğer / ölüm ha iple gelmiş, ha yılanla, ha zehirle, / tabanca, kılıç, yavaş yavaş tüketen hastalıkla Son veren nedenler farklı olsa da, sonuç aynı, / tümü bir yok oluşa aracı."

Thomas Chatterton

Nasturileri, en son 1924 yılında tamamen sınırların dışına çıkardıktan sonra, devlet, köylerini, topraklarını Müslüman Kürtlere dağıttı. Daha doğrusu yüzlerce köy boş kaldı; tarlalar sahipsiz; kıraç yerlerde yaşayan, dağların arasında mahsül yetiştiremeyen, sadece hayvancılıkla geçinen Kürt ağaları, gözüne kestirdikleri Nasturi köylerini kaşla göz arasında üzerlerine tapulayarak adamlarını oralara yerleştirdiler. Nasturi köylerine gelip yerleşenler her şeyi hazır buldular. Nasturiler, tepelerin en yüksek yerlerine bile taraçalar yapmışlar, yukarılarından, dağların arasında botlarla su yolları açmışlar, üzüm bağları yapmışlar, her şeyi hazır bırakmışlardı. Bir tek canlarını kurtarabilmişlerdi; bazıları da canlarını oralarda bıraktılar.

Faris'in küçük kardeşiyle gelip yerleştiği köy vadinin dibindeydi. Yukarılarda, dağlarda eriyen kar ve kaynak sularının birleşerek oluşturduğu dere, köyün tam ortasından bembeyaz köpükleriyle akardı. Dere boyu söğüt ve yabani armut ağaçlarıyla doluydu. Yamaçlar meşe ve mazı ormanı... Vadiyi çevreleyen dağlarda gür otlar yeşerir, otlaklarda cümle otlar başkaldırır, yaylalar bir hayvan cennetine dönüşürdü.

Vadinin kuytuluk bir yerindeydi Faris'in köyü; kavak ağaçlarında kuşlar cıvıldaşıyor, arılar konuyor çiçekten çiçeğe, kovanlarda tenekeyle bal çıkıyordu. Köyün ortasından akan dere, yamaçlardaki tarlalara su veriyor, suyun her zaman berrak olan dibinde taşlar pırıl pırıl parlıyordu. Ceviz ağaçları serin gölgelikler yaratıyor, söğütler suya dallarını sarkıtıyordu.

Beytüşşebap'tan, Nasturi tehcirinden sonra yüklenip iki üç parça eşyasını, cıscıbıldak, kardeşi, yengesi ve karısıyla gelip bu köye yerleştiği zaman Faris, yoksul bir adamdı. Gerçi yaşadığı sürece yoksul kaldı, bu cenetten köşeyi nasıl değerlendirebileceğini bilmiyordu doğrusu, yüzlerce koyun yetiştirdi, yüzlerce arı kovanı oldu, tarlalarda pirinç ekti, mısır yetiştirdi, ama yine de yoksuldu. Yine de elinin altındaki madenin farkında değildi. Hep günü yaşadı, kaderine razı oldu.

Onu tanıdığımda, yaşı bir hayli ilerlemişti. Benden yaşça büyük iki oğlu vardı. Büyüğü kamburdu, küçüğü birkaç yaş büyüktü benden.

Komşu sayılırdık onunla. Onun evi vadinin dibinde, bizim köye yarım saat uzaklıktaydı. Çoğu zaman, canı sıkıldıkça, değişik insanlarla sohbet etmek isteyince alır başını gelirdi bize. Uzun, çok uzun kış gecelerinde, odanın ortasında bulunan ve akşam yemeği piştikten sonra sönen, dibindeki meşe ağaçlarının kocaman közlerinin kaldığı, üstü kalın bir keçe ile örtülen, örtünün içine hepimizin ayaklarımızı uzattığımız sıcacık tandırın etrafında, hikâye ve masal dinlediğimiz gecelerde gelir, maceralarını anlatırdı. En çok da Nasturilerle ilgili hikâyelerini... Daha buralara gelmeden, yolda rastlayıp herhangi bir eşyasını, tüfeğini, hançerini, abasını, artık neyini gözüne kestirdiyse onu almak için öldürdüğü Nasturilerin can çekişirkenki hallerine dair hikâyeleri...

Köyün içinden geçen derenin taştığı, başını yediği, artık yöresinde, etrafında ne varsa alıp götürdüğü bir ilkyaz günüydü; aşağıdan acı bir haber geldi. Eve bir anda ölüm sessizliği çöktü. Faris'in kardeşini su alıp götürmüştü. Dere boyunda odun keserken ayağı kaymış, suya düşmüştü.

Herkes toplanıp gitti. Akşam umutsuz döndüler. Bütün aramalar sonuçsuz kalmıştı. Cesedini bile bulamadılar. Faris'in kardeşi gitmiş, geriye gencecik karısı ve üç sabi çocuk kalmıştı. Faris, kardeşinin ölüm acısını uzun süre atamadı üzerinden. Günlerce, haftalarca, aylarca yas tuttu; düğünlere gelmez oldu. Evde radyo açmadı. Kardeşinin boğulması, ağır bir taş gibi oturdu içine.

Faris iki oğlu, karısı, derede boğulan ve ölüsü dahi bulunamayan kardeşinin karısı ve üç yeğeniyle kaldı. Evden bir can eksilmişti. İçinden de bin can...

Yukarı köydeki hasmı, Faris'i rahat bırakmıyordu. Otlaklarına sürüsünü salıyor, tarlasına giden suyollarını kesiyor, çeltik tarlasındaki suları boşaltıyor, Faris'e rahat vermiyordu. Faris direniyordu. Her gün bir kavgaya şahit oluyorduk. Her gün Faris ve yukarı köydeki hasmı arasındaki sürtüşmeyi seyrediyorduk biz çocuklar. Ve artık hemen hemen her gece, Faris'in bir yeni macerasını dinliyorduk. Hasmıyla giriştiği kapışmayı ballandıra ballandıra anlatır, ayağa kalkar, kapının önündeki ayakkabıları alır, hasmına taş atıyormuş gibi kapıya fırlatır, yaptığı kıyasıya kavgayı canlı canlı anlatırdı. Faris artık yeni eğlencemizdi.

Günün birinde vadi boyundaki köylerden, yıldırım gibi bir dedikodu yayıldı ortaya. Faris, yengesine âşık olmuş. Derede boğulan kardeşinin karısını alacakmış karısının üstüne kuma olarak. Günler sonra haberin aslı anlaşıldı. Doğruydu, Faris yengesini alacaktı, ama âşık olduğu için değil, gencecik kadını bu yaşta dul bırakmaya gönlü elvermediği için... Başka birisine vermektense aile içinde kalsın, hem çoluk çocuğuna da birisinin bakması gerekiyordu. Ne de olsa kardeşinin yadigârıydı.

Bütün köylere haber salındı; Faris'le Ayşo'nun düğünü vardı. Düğün görkemli oldu. Faris damatlıklarını giydi, karısı Hirmi karalar bağladı, üstüne kuma geliyordu. Düğünde davetliler, Faris'in kambur oğluna yapmadıklarını bırakmadılar. Uyurken sigarasına barut koydular, uyanınca sigara yüzünde patladı. Uyurken, mermi bağından bütün mermilerini alıp teker teker karşı yamaçlara sıktılar, uyurken kabak doğradılar, uyanınca kavun niyetine yedirdiler. Düğünde eğlence acımasızdı. Faris'in mutluluğuna diyecek yoktu.

Evlendikten sonra Faris, yengesine gerçekten âşık oldu.

Evleri tek gözdü. Çoluk çocuk, ilk karısı, ikinci karısının çocukları hepsi bir arada yatıyorlardı tek göz evde. Böyle olmazdı elbet. Faris, eski yengesi yeni karısı ile rahat rahat yatabileceği bir yer aramaya başladı. Yok... Kış günü, dışarısı soğuk, buz gibi, metrelerce kar var. Işte tam bu sırada aklına cin bir fikir geldi. Evin tavanına bir yatak yapmaya karar verdi. Önce tahtadan bir yatak yaptı; sonra dört kenarına ipler bağladı ve dam direklerine astı yatağı. Merdivenle çıkılıyordu yatağa. Yatma vakti gelip de, herkes yataklarına çekildiğinde Faris ve Ayşo, merdivenle asma yataklarına çıkıyor, tavanda istedikleri gibi halvet oluyorlardı.

Yine böyle bir geceydi... herkesin derin bir uykuya daldığı bir gece... beklenmedik bir şey oldu. Faris ve Ayşo yukarıda sevişirken, yatağı dam direklerine bağlayan ipler koptu. Faris ve Ayşo çırılçıplak, yere, çocukların üstüne düştüler. Büyük oğlu lambayı yakmaya çalıştı, Faris engelledi. O beklenmedik kazada Faris'in bir kaburga kemiği kırıldı.

Bu talihsiz kaza bile Faris'in fantezilerine engel olamadı. Havalar ısınınca yatağını dışarı, avluya çıkardı Ayşo ile birlikte. Biraz daha ısınınca bu kez aklına daha cin bir fikir geldi. Evinin önünde akan derenin ortasında kocaman bir taş vardı. Taşın etrafını duvarla ördü ve üstüne, söğüt dallarını keserek, tahtalar koyarak bir yatak yaptı. Gece sivrisinek var, bir de cibinlik kondurdu üstüne. Artık yaz gecelerinde Faris ve genç karısı Ayşo, kardeşini alıp götüren derenin içinde, şarıl şarıl akan suyun sesini dinleyerek, püfür püfür esen yele karşı rahat uykulara daldılar. Derenin içindeki yatakta istedikleri gibi seviştiler özgürce.

Işte ne olduysa bu sırada oldu. Mevsim erken bir sonbahardı. Bir gece, ani bir yağmur yağdı. Dere taştı, Faris ve Ayşo derin uykuda yakalandılar taşan derenin azgın sularına. Toparlanmaya vakit bulamadan, hızlı akan su üzerlerinden geçti. Sabah çocukları uyandığında, babalarının yatağının yerinde, üzerine yatak yaptığı kaya duruyordu sadece, öyle bir başına. Kaya suyun içinde kalmıştı.

Feryat kopardılar. Haber tez elden yayıldı civar köylere.

Bütün aramalar sonuçsuz kaldı.

Faris, yanına Ayşo'yu da alarak, kardeşiyle buluşmaya gitmişti.

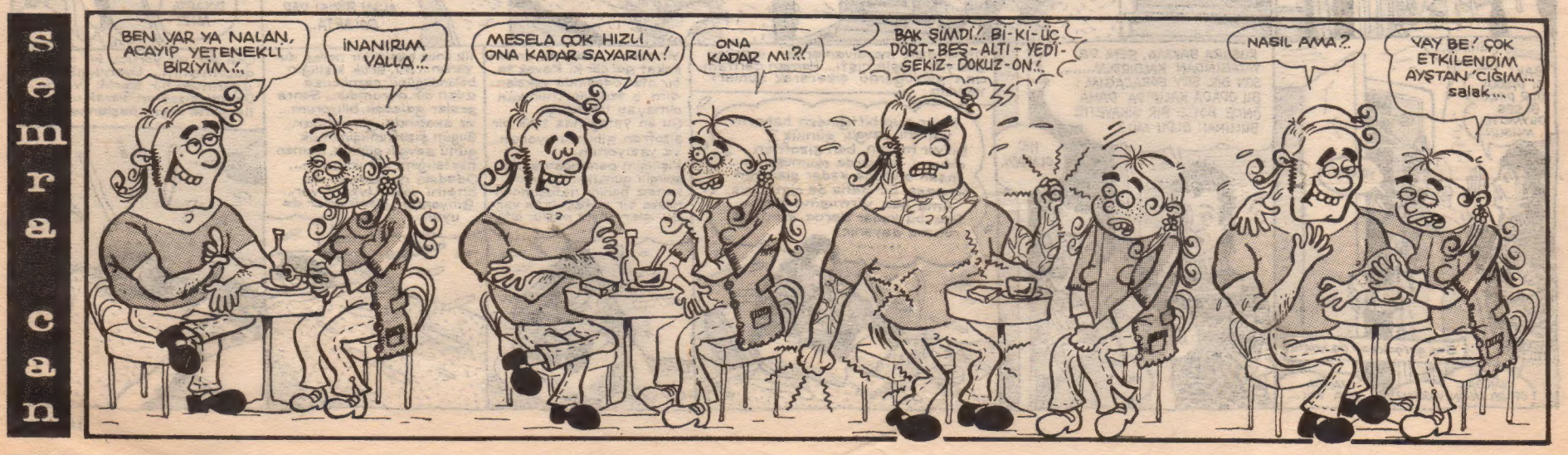

Akşamsefası

Geçmiş Zaman Olur ki

EFLATUN NURİ

9 Eylül 1951, Fuar'ın önünde "Bomba" siyasi mizah gazetesi çalışanları ve Eflatun Nuri resmi geçidin başlamasını bekliyorlar!..

Yıl:1951 İzmir'e şöyle bir uğradığımda İstanbul'a kaçmak kolay olmuyordu. Özellikle, Türkiye'de ilk kez "Duvar" adında bir gazete çıkarıp, satmayıp, bir kuruş kazanmadığı gibi, bir de üste para verip, duvarlara yapıştıran, adı "Duvara para yapıştıran adam" olarak tanılan Nihat Paykoç, İzmir'e her gidişimde:

– Bırak şu İstanbul'u, gel bir mizah gazetesi çıkaralım, ben yazarım, sen çizersin, olur biter, derdi.

En sonunda, paldır-küldür "Bomba" adında bir siyasi mizah dergisi çıkarmaya karar verdik ve hazırlıklara başladık. İlk sayı basıldı, dağıtıldı. "Bomba" bomba gibi ses getirdi. Ben de, Nihat Paykoç da iyice yorulmuş, bunalmıştık. Ben "şöyle bir kendimi sokağa fırlatayım" dedim. Sokaklarda şaşkın ördek gibi dolaşmaya başladım. İki Çeşmelik Caddesi'nden Eşref Paşa'ya doğru yavaş yavaş giderken, gözüme "Baskıcı" yazan bir tabela ilişti. Dükkânın vitrini önünde durdum, içeriye baktım. Bu ara dükkânın içinden çıkan bir adam gülerek:

– Ne arıyorsun, size yarayacak bişey yok bende, dedi.

Selam verdim:

– Yabancıyım, ilk kez böyle "Baskıcı" diye bir dükkânla karşılaşıyorum, şaşırdım doğrusu, dedim.

Dükkân sahibi beni içeri buyur etti. Çırağına:

– Git ulan!.. İki çay kap gel, dedi.

Tahta bir sandalyeye iliştim.

– Bu dükkân tam sekseniki yaşında, dedemden, babama, babamdan da bana kaldı. Dedem maun ağacını kabak gibi oyarmış, dedi. Yanındaki rafa uzandı, kalın bir tahta aldı, masanın üzerindeki kocaman ıstampayı gösterdi:

– Benim adım Kâmil, tamam mı? Bu da maun ağacından oyulmuş bir gül resminin kalıbı. Şimdi istampaya yavaşça bastırıyorum gördüğünüz gibi, biraz bekliyorum. Mürekkebi tahta kalıp iyice emiyor. Şimdi n'apıyorum? Şu kalın keçenin üzerinde gördüğün, köşe yastığı için dört köşe kesilmiş Amerikan bezinin üzerine baaam diye aynen mühür basar gibi basıyorum yavaşça böyle, anadın mı? Kaldırıyorum, Amerian bezine ne çıktı... Gül resmi di mi? Dur ulan!.. Koyma buraya çayı, devireceksin gülün üzerine. Hah!.. Koy yere, ver ilk önce misafire.. dedi.

Çaylarımızı içerken "Baskıcı" Kamil Usta:

– Bu şimdi bir gül di mi? Arzuya göre iki gül olur, üç gül de olabilir, nasıl mı? Aynen ilk bastığımın bir parmak ötesine tekrar basarım, çift gül olur. Ama her gül için ayrı para alınır, parasına göre üç gül de bastıran oluyor. Ayrıca güllerin saplarının ortasına da kurdelâ basıyorum, aynen buket gibi oluyor. Kurdelâ parası almıyorum, yalnız 'Kurdelâyı kırmızı ibrişimle işleyin' diyorum. Bastığım gülleri sarı, kırmızı, pembe işliyorlar. İstedikleri rengi işleyebilirler. Onların paşa gönlü bilir, di mi?

– Aynen matbaa gibi, dedim.

Kâmil Usta, sanatının bütün inceliklerini, püf noktalarını, hiçbir art niyet düşünmeden açıkladı. Tabii sadece gül kalıbı değil, raflarda, vitrinlerde onlarca değişik kalıplar vardı. Çiçekler, böcekler, ağzında mektup taşıyan güvercinler, kuşlar, balıklar, yapraklar, halı motifleri, danteller, incikler, cincikler, makaralar, boncuklar, düğmeler, renkli ibrişimler... Genç kızların çeyiz için ilk uğradıkları yermiş bu "Baskıcı" dükkânları.

Gazeteye döndüğümde böyle bir "Baskıcı" dükkânını çizdim; vitrinin içi de aynen yukarda anlattığım gibi, dükkânın kapısında "Adnan Menderes", dükkânın üzerindeki tabelaya "Baskıcı Adnan Menderes" yazdım. Karikatür "Bomba" gazetesinde çıktı. Aynı gün, gazetenin müerttibi yanında tombulca bir adamla girdi.

– Eflatun Abi, bu bey sizi görmek istiyor, dedi.

Gelenin yüzüne şöyle bir baktım, o an "Eyvah!" dedim. Oltaya yakalanmış istavrit gibiydim.

Traşı uzatmayalım, gençlikte olur böyle şeyler! Yaka-paça, paldır-küldür, soluğu emniyet müdürlüğünde aldım. Boktan bir odaya, ite-kaka girdik. Masada eşek gibi, koca kulaklı, iri kıyım, kıllı biri oturuyordu. Beni görünce iri dişlerini gösterdi. Masanın yanı başında, kırık-dökük bir sandalye vardı, yavaşçacık ucuna iliştim. Söylemek istemiyorum ama hadi söyleyeyim, korkudan mı neden bilmem, fena halde sıkışmıştım. Sandalyeye oturunca biraz rahatlar gibi oldum. Komiser:

– Kalk ulan!.. Ben sana otur mu dedim? Bu da kim?..

Beni getiren tombul sivil polis:

– Bomba gazetesinde o resmi yapan bu şahıs. Adı Felatun Nuri.

– Vay be!.. Ben de bunu adam zannettim. Yahu osuruktan biriymiş, sen nasıl oluyor da koskoca bir başbakana dil uzatıyorsun?.. Getirin dosyayı, diye bağırdı.

Kırmızı bir dosyayı polis memuru masaya bıraktı. Komiser dosyayı açtı, ikiye katlanmış Bomba gazetesini çıkardı. Gazeteye iğnelenmiş, daktilo ile yazılmış bir sayfada yazı vardı; yazının altında da fiyakalı birkaç imza göze çarpıyordu. Gazeteyi açtı, karikatürü gösterdi. Sesini yükseltti:

– Bu ne? Bir dükkân,değil mi? Dükkânın kapısında başbakanımız, tamam mı? Dükkânın levhasında ne yazıyor? "Baskıcı Adnan Menderes", öyle mi? Gelelim karikatürün altına; ne yazıyor? "Yazısı içinde", ne demek? Yani sen bu karikatürün içine, gizli bir yazı yazacaksın da ben onu fark etmicem ha! öyle mi?

– Efendim, bu karikatür "yazısız" bir karikatürdür. "Yazısız" deyimiyle "Yazısı içinde" aynı anlamı taşıyor, yani zaten karikatüre bakar bakmaz her şey anlaşılıyor.

– Hayır efendim, bu vitrinin içinde gizlediğin yazılar, işaretler, şekiller var. Bak şu yaprak orak, yanındaki makaralara bak, birinin tam ortasında, öbürü başaşağı durunca ne çıkıyor? Bal gibi çekiç, şurda da "K" "O" harfleri var. Bana zorluk çıkarma! Söyle, ne yazıyor burada?..

– Efendim, burada gizli bir yazı, bir işaret varsa, bu benim suçum değil; çünkü ben bunu İki Çeşmelik'teki Kâmil Usta'nın "Baskıcı" dükkânının vitrininin içine bakarak aynen yaptım. Suç varsa, o vitrinde vardır, bende değil. İsterseniz gelin size göstereyim, dedim.

Komiser:

– Ya, öyle mi? Gidin oraya, anlattığı gibiyse, yakalayın o pezevengi, getirin buraya!

Tombul sivil polisle bir taksiye atladık, doğru Kâmil Usta'nın dükkânına gittik. Kâmil Usta beni görünce çok sevindi. Yanımdaki polisin ismini de bilmiyorum. Elimle işaret ederek:

– Arkadaş, dedim, arkadaş da meraklı, bu işi ona da anlatır mısınız? dedim.

Bu ara polis vitrinin içine kafasını sokmuş, bir şeyler arıyordu. Kâmil Usta çırağına seslendi:

– Git ulan üç çay kap gel, demli olsun, dedi.

Çırak kapıdan kedi gibi fırladı. Kâmil Usta:

– Beyim, bak, benim adım Kâmil, tamam mı? Bu dükkân tam seksen iki yaşında. Dedemden babama, babamdan da bana kaldı. Dedem maun ağacını kabak gibi oyarmış. Bu da dedemin oyduğu bir gül resminin kalıbı. Şimdi istampaya yavaş-yavaş basıyorum...

Tombul polis bana arkası dönük ıstampaya bakıyordu. Ben de oradan yavaş-yavaş bastım gittim...

SAYI: 23
10 EKİM 1996
PERŞEMBE

SAHİBİ:
ŞİMERA YAYINCILIK LTD. ŞTİ. adına Mehmet ÇAĞÇAĞ

Yayın Yönetmeni:
Metin ÜSTÜNDAĞ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Kutlu ESENDEMİR

Öküz'e saman ve su verenler:
Altay MARTI, Aslan ÖZDEMİR, Atilla ATALAY, Ayça ŞEN, Bahadır BARUTER, Bahadır BOYSAL, Can KOZANOĞLU, Can YÜCEL, Can BARSLAN, Cezmi ERSÖZ, Cüneyt ÖZDEMİR, Devrim SEVİMAY, Derya SAYIN, Eflatun NURİ, Ender ÖZKAHRAMAN, Engin TURGUT, Eşber YAĞMURDERELİ, Ferhan ŞENSOY, Fikret BEKLER, Gani MÜJDE, Güneri İÇOĞLU, Halil TURHANLI, Hacer YILDIRIM, Haydar ERGÜLEN, Kemal GÖKHAN, Kutlu ESENDEMİR, Lütfü OFLAZ, Mehmet ÇAĞÇAĞ, Mesut CEYLAN, Memed Erdener, Mesut KARA, Metin ÜSTÜNDAĞ, Murathan MUNGAN, Muhsin KIZILKAYA, Musa KART, Nihat GENÇ, Orhan PAMUK, Oktay GÜZELOĞLU, Ömer LAÇİNER, Semra CAN, Sezai SARIOĞLU, Sunay AKIN, Soner GÜNDAY, Tan CEMAL, Tuğrul ERYILMAZ, Tuncay AKGÜN, Tuncel KURTİZ, Tuncer ERDEM, Ümit KIVANÇ, Vedat ÖZDEMİROĞLU, Yıldırım TÜRKER, Yılmaz ERDOĞAN, Zafer TEMOÇİN

Sayfa Sekreteri
Aydın ŞAHİN, Fikret ÖZDEMİR

Bilgisayar Tasarım:
Murat YÜCEŞAN
Cebrail OKÇU
Vesile ÖZDEM
Yasemin KALE

Montaj:
Kadri Çavuşoğlu

Satış:
Cüneyt AYDIN

İşletme:
Orhan AÇAR

Halkla İlişkiler:
Suzan ÇARK

Muhasebe:
Yaşar AKŞAHİN

Bina Görevlisi:
Yasin ADIYEKE

Tel: 251 42 44 - 251 57 54,
Fax: 251 52 67,
Baskı: Basmat
Dağıtım: Bir-Yay,
Adres: İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800

ABONELİK KOŞULLARI

AMERİKA - (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli - 100 $ -
6 aylık Abone bedeli 50 $
UZAKDOĞU - (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli - 125 $
6 Aylık Abone bedeli 65 $
AVRUPA (POSTA)
1 yıllık Abone bedeli 100 DM
6 aylık Abone bedeli - 50 DM
AVRUPA (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli 110 DM
6 aylık Abone bedeli 55 DM
YURT İÇİ (POSTA)
1 yıllık Abone bedeli
3.500.000 TL
6 aylık Abone bedeli
1.750.000 TL

BANKA HESAP NUMARALARI:
Mark hesabı: 3002462 - 0
Dolar hesabı: 3002461 - 2
TL hesabı: 1100384 -7
(Hesap numaralarının hepsi Yapı Kredi Bankası, Parmakkapı Şubesine aittir)

Akşamsefası

HAFTALIK KÜLTÜR-FİZİK DERGİSİ

10 EKİM 1996 PERŞEMBE SAYI:23 FİYATI: 70.000.TL. (kdv dahil)

ÖKÜZ

Medya Patronu Aydın Doğan'ın Yeni Çıkaracağı Sol Görüşlü Gazete RADİKAL'*in Reklamları Başladı !.*

✔ Gümüşhane Kelkit doğumlu!.

✔ Uzun yıllar Sirkeci'de tekerlek sattı !.

✔ Allah yürü ya radikal kulum dedi, çok zengin oldu !.

✔ Koç'un has adamı !. MİLLİYET GAZETESİ'ni zor duruma düşen Ali Naci Karacan'dan kelepir fiyata aldı !.

✔ Bir gece ansızın radikal dostu DİNÇ BİLGİN'le birleşerek BİR-YAY adında dağıtım tekeli, kurdu !.

✔ Vaktiyle gazetesinde en radikal yazıları yazan AHMET ALTAN'ı işten çıkardı!.

✔ Radyo programcısı ROMİNA'yı dağıtım tekeli kurmasını eleştirdiği için bizzat telefon ederek kovdu!.

✔ DIŞBANK'ı iç etti !.

✔ Altı milyar ROMAN ödülü veriyor !.

O BİR RADİKAL!

Akşamsefası